

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2017

Lukáš Vorlíček

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Analýza individuálního herního výkonu hrotového
útočníka ve fotbale na ME 2016**

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jakub Kokštejn, Ph.D.

Vypracoval:

Lukáš Vorlíček

Praha, srpen 2017

Prohlašuji, že jsem závěrečnou bakalářskou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne

.....

Lukáš Vorlíček

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své bakalářské práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto bakalářskou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení: Fakulta / katedra: Datum vypůjčení: Podpis:

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu mé práce panu Mgr. Jakobovi Kokštejnovi, Ph.D. za jeho cenné informace a vstřícný přístup, které mi pomohly vypracovat a dokončit tuto bakalářskou práci.

Abstrakt

- Název:** Analýza individuálního herního výkonu hrotového útočníka ve fotbale na ME 2016
- Cíle:** Analýza individuálního herního výkonu hráče na postu hrotového útočníka v průběhu ofenzivní části hry.
- Metody:** Analýzu budeme provádět metodou nepřímého pozorování s pomocí videozáznamu vybraných utkání a následným rozborem.
- Výsledky:** Analýzou individuálních herních činností jsem zjistil překvapivě výrazně větší četnost obcházení v čelním postavení oproti obcházení zády k soupeři. Sledovaní hráči nejčastěji směřovali své přihrávky zpět k vlastní brance a ani jednou nevystřelili z brankového území.
- Klíčová slova:** Fotbal, ME 2016, hrotový útočník, individuální herní výkon, útočná fáze hry

Abstract

- Title:** Analysis of the individual game performance of players playing at the forward position during the 2016 UEFA European Football Championship.
- Objectives:** Analysis of the individual game performance of players playing at the forward position during the offensive part of the game.
- Methods:** We will analyze the individual game performance of players by indirect observation with the help of video footage of selected matches and subsequent analysis.
- Results:** By analyzing individual game activities, I found a surprisingly greater number of forwards facing their opponent when going around than forwards with their back towards their opponent when going around. The forwards who were observed most often directed their passes back towards their own goal and not even once did any of them attempt a shot from the goal area.
- Keywords:** Football, Euro 2016, forward, individual game performance, offensive attack

Seznam zkratk

IHV – individuální herní výkon
THV – týmový herní výkon
HČJ – herní činnost jednotlivce
ME – mistrovství Evropy

Obsah

1	ÚVOD	11
2	TEORETICKÁ ČÁST	12
2.1	Herní výkon	12
2.1.1	Struktura individuálního herního výkonu ve fotbale	12
2.1.2	Týmový herní výkon	13
2.2	HERNÍ ČINNOST JEDNOTLIVCE	14
2.2.1	Obranné herní činnosti:	14
2.2.2	Útočné herní činnosti	15
2.2.3	Herní kombinace	21
2.2.4	Fáze hry	23
2.3	Systémy rozestavení hráčů ve fotbale	23
2.3.1	Formace	23
2.3.2	Vývoj herního rozestavení	24
2.3.3	Současnost	27
2.4	Herní post - hrotový útočník	29
2.4.1	Útočnickova role a jeho úkoly	29
2.4.2	Technické nároky na útočníka	30
2.4.3	Taktické nároky na útočníka	31
2.4.4	Fyziologické předpoklady hrotového útočníka	31
2.5	Diagnostika ve fotbale	35
2.5.1	Diagnostika individuálního herního výkonu	37
2.5.2	Současné analýzy ve fotbale	37
3	CÍLE A DÍLČÍ CÍLE, ÚKOLY A HYPOTÉZY	39
3.1	Hlavní cíl práce	39
3.2	Úkoly práce	39
3.3	Hypotézy	40
4	METODIKA	41
4.1	Harmonogram sběru dat	41
4.2	Výzkumný soubor	41
4.2.1	Romelu Lukaku	42
4.2.2	Olivier Giroud	42
4.2.3	Robert Lewandowski	42
4.3	Metody sběru dat	43
4.4	Analýza dat	47
5	VÝSLEDKY	48
5.1	Analýza herních činností jednotlivce v jednotlivých utkáních	48
5.1.1	Analýze hráče Romelu Lukaku	48
5.1.2	Analýze hráče Olivier Giroud	55
5.1.3	Analýze hráče Robert Lewandowski	62
5.2	Celkové výsledky všech sledovaných hráčů ve sledovaných IHČ.	70
5.2.1	Herní činnost obcházení	70
5.2.2	Herní činnost přihrávání	71
5.2.3	Herní činnost zpracování	72
5.2.4	Herní činnost střelba	74

6	DISKUSE	76
7	ZÁVĚR.....	80
8	SEZNAM LITERATURY	82

1 ÚVOD

Útočník by měl být na vrcholu snažení celého týmu o vsítní branek soupeři, které rozhodují o úspěšných výsledcích mužstva, a proto jsou kvalitní útočníci velice ceněni a často bývají nejdražším zbožím při transferech mezi kluby. Analýzy herního výkonu jednotlivců na vrcholné úrovni mohou sloužit jako vhodná doporučení do specializovaného tréninku hráčů fotbalu v dorostových kategoriích. Zejména přehled četnosti a úspěšnosti/neúspěšnosti činností může posloužit k tvorbě vhodných modelových cvičení pro zkvalitnění individuálních herních dovedností pro daný herní post. Ve své práci zaměřené na téma analýza individuálního herního výkonu středního hrotového útočníka v ofensivní části hry, volně navazují na předchozí analýzy jiných autorů, kteří se zaměřili na jiné posty, ať již to byli záložníci, či obránci. Pro svou analýzu jsem si vybral tři kvalitní útočníky ze špičkových klubů, které jsem pozoroval v zápasech na mistrovství Evropy 2016 ve Francii a jejichž sledováním jsem se snažil získat informace, které by na základě získaných dat, mohly odhalit nejčastější herní činnosti na daném postu, tedy pozici hrotového útočníka, během samotného utkání. Takto získané informace by mohly pomoci vychovávat hráče s vysokou úrovní herních dovedností, o které mohou v budoucnu projevit zájem kluby z evropské fotbalové špičky. Práce by měla posloužit jako jeden ze střípků mozaiky k ucelení tréninkových jednotek zaměřených na přípravu fotbalové mládeže.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Herní výkon

Dle Votíka (2016) rozlišujeme ve fotbale 2 druhy herního výkonu, a to individuální herní výkon čili herní výkon hráče a týmový herní výkon čili herní výkon družstva.

2.1.1 Struktura individuálního herního výkonu ve fotbale

Dle Votíka a Zálabáka (2006) individuální herní výkon (IHV) má vždy formu herních činností jednotlivce, které se projevují souvislým řetězcem herních činností v utkání a jsou projevem herních dovedností. IHV představuje určité specifické zatížení na vnitřní orgány a metabolické procesy, na funkce hybného systému, na řídicí činnost centrální nervové soustavy a psychické procesy.

Dle Navary, Buzka, Ondřeje (1986) je IHV syntézou dvou stránek, a to technické a taktické, které jsou během utkání neoddělitelné. V případě technické stránky se jedná o způsob provedení herní činnosti jednotlivce, která má variabilní charakter a jeho obsahem jsou různé pohybové struktury. Taktická stránka herních činností jednotlivce souvisí s vnímáním pochopením dané herní situace s následným výběrem vlastního řešení. Jedná se o psychické procesy, které jsou základem pro plnění stále se měnících taktických úkolů. Dle Votíka (2016) každá herní činnost jednotlivce obsahuje technickou a taktickou stránku a jejich kvalita je ovlivněna mimo jiné úrovní kondiční a psychické připravenosti. Technická stránka herních činností jednotlivce je vnějším projevem fotbalisty, podmíněným biomechanickými zákonitostmi. Jedná se o ucelený způsob provedení herní činnosti. Taktická stránka je limitována úrovní psychických procesů a kvalitou technické stránky herní činnosti jednotlivce. V tomto případě se jedná o výběr nejlepšího způsobu řešení herní situace v závislosti na podmínkách a průběhu hry. Jedním z činitelů významně ovlivňujících kvalitu taktického řešení je úroveň technické způsobilosti.

Dle Fajfera (2005) se v případě IHV jedná o zvláštní druh určitého výkonu v průběhu utkání, který je projevem speciálních (herních) dovedností a výkonnostní kapacity hráče a IHV rozděluje na tři složky:

- **Bionergetické:**
 - úroveň způsobilosti mobilizovat adekvátní bioenergetický systém (alaktátový, laktátový, aerobní)
- **Biochemické :**
 - motorické provedení herních činností
 - hybný systém a kvalita koordinace
- **Psychické :**
 - poznávací procesy, zvláštní anticipace, vnímání, rozhodování
 - regulace a kontrola motorického provedení herních činností

Dle Votíka a Zálabáka (2006) při posuzování IHV sledujeme:

- jak se hráč pohybuje po hřišti vzhledem ke své roli
- jak spolupracuje, co sleduje – jen míč nebo i ostatní spoluhráče a protihráče
- jak vidí soupeře, sleduje protihráče s míčem i bez míče
- zda a jak dovede přihrát, kam směřují přihrávky
- zda a jak dostane míč pod kontrolu
- jak dovede vést míč, zastavit se s míčem, obejít protihráče
- odkud a jak dovede vystřelit
- co hráč udělá, když ztratí míč

2.1.2 Týmový herní výkon

Dle Votíka (2016) je THV podmíněn individuálními herními výkony všech členů mužstva, avšak není jejich pouhým souhrnem. Jednotlivé IHV se navzájem doplňují, kompenzují a podléhají také vzájemnému regulačnímu působení. THV má sociálně – psychologický rozměr, neboť finální výkon je

závislý na dynamice vztahů, sociální soudržnosti, úrovni komunikace a motivaci hráčů. Dalším určujícím činitelem THV je míra spolupráce a kvalita součinnosti hráčů při realizaci herních činností. Činnost každého hráče v rámci THV je určena společným cílem, kterým je vítězství.

Dle Fajfery (2005) je THV založen na individuálních herních výkonech, které podléhají vzájemnému regulačnímu působení. To znamená, že ani tým, který je složen z výborných individualit, nemusí dosahovat uspokojivých výsledků. Hráči spolu musí spolupracovat a podřídit se týmové režii. Fotbal je kolektivní sport a je potřeba toto respektovat.

Dle Votíka, Zálabáka (2006) při posuzování THV sledujeme:

- jak hráči využívají celou hrací plochu
- plynulost souhry
- jak dlouho družstvo udrží míč pod svou kontrolou, kde a jak ztratí míč
- zda se všichni hráči podílejí na útoku, stejně zda všichni brání
- jak se hráči chovají, jednají, když družstvo ztratí míč, když získá míč
- zda ohrozí branku soupeře

2.2 HERNÍ ČINNOST JEDNOTLIVCE

Herní činnosti jednotlivce ve fotbale dělíme na dvě základní části - na obranné a útočné. V mé práci se budu zabývat pouze činností útočným, protože analýza je zacílená na hrotového útočníka v průběhu ofenzivní části hry a obranné herní činnosti zde pouze zmíním.

2.2.1 Obranné herní činnosti:

Obranné herní činnosti dále dělíme:

- obsazování hráče s míčem
- obsazování hráče bez míče
- obsazování prostoru
- odebírání míče

2.2.2 Útočné herní činnosti

Útočné herní činnosti dále rozdělujeme na základě vztahu k míči:

- výběr místa – hra bez míče
- přihrávání
- zpracování míče
- vedení míče
- obcházení
- střelba

2.2.2.1 Výběr místa – hra bez míče

Dle Votíka (2016) se jedná o neustálý účelný pohyb hráče po hřišti v každé fázi útočné hry. Je předpokladem týmové hry. Technickou charakteristikou pohybové činnosti je kombinace chůze, poklusu, běhu různého směru a rychlosti. Jedná se o nepřetržitou činnost. Hlavní činností hry bez míče je neustále tvořit trojúhelníky s nejbližšími spoluhráči.

Votík a Zálabák (2006) uvádějí, že u výběru místa je důležitá rychlost, překvapivost a originalita řešení, časoprostorová sladěnost s činnostmi spoluhráčů, schopnost předvídat záměry soupeře i spoluhráčů. Toto je ovlivněno kondičně i psychicky.

Dle Vaňka (1984) se hráč uvolňováním zbavuje osobního obsazení soupeřem. Nejčastěji se provádí neočekávaným rychlým startem, změnou směru pohybu nebo rychlosti běhu. Často je také spojeno s klamnými pohyby.

Dle Votíka (2016) při hře bez míče současný fotbal vyžaduje od hráčů:

- vysokou úroveň kondiční připravenosti
- schopnost rychlé a přesné orientace v prostoru a čase
- správné zhodnocení herních situací
- předvídání vývoje herních situací
- dokonalé porozumění a součinnost se spoluhráči
- vysokou úroveň volní aktivity
- uplatnění klamavých pohybů

Ondřej, Buzek, Navara (1972) uvádějí, že hra bez míče umožňuje:

- spoluhráči s míčem snadnější výběr řešení herních situací,
- hráči, který si místo vybírá, snadněji uskutečnit další činnost
- celému kolektivu účelnou a plynulou spolupráci

Nejčastěji se ve hře vyskytují následující případy správného výběru místa, které znamenají účinné řešení dané situace (Ondřej, Buzek, Navara 1972).

- uvolňování hráče z tělesného obsazení soupeřem
- nabíhání do volných prostorů
- únik – forma nabíhání do volného prostoru směrem k soupeřově brance

Základním záměrem výběru místa je zvětšit herní prostor i vzdálenost mezi hráči soupeře, zaujmout vhodnou pozici pro příjem míče. Situační včasnost výběru místa, nabíhání a uvolňování se pro míč větším počtem hráčů s variabilní výměnou do hloubky i do šířky hřiště podněcuje optimální řešení součinnosti v herním prostoru. Vede k narušení kompaktnosti obranného postavení soupeře. (Táborský a kolektiv, 2007)

2.2.2.2 Přihrávání

Jedná se o záměrné usměrnění míče jakoukoliv částí těla. Nejčastěji se však přihrává míč nohou. V případě přihrávání spolu kooperuje hráč, který přihrává a hráč, který míč přijímá. Votík (2016) uvádí, že v současném fotbale se kladou nároky na včasnost, rychlost, přesnost a výšku přihrávky. Největší zodpovědnost za přihrávku má přihrávající hráč. Nicméně ani přijímající hráč není zbaven zodpovědnosti, jelikož svým pohybem bez míče může znehodnotit i kvalitní přihrávku. Dle Navary, Buzka, Ondřeje (1986) přihrávání můžeme dělit dle následujících hledisek:

- Podle části těla, kterou míč přihráváme:

- nohou – vnitřní stranou nohy, vnitřním nártem, přímým nártem, vnějším nártem, patou, špičkou
 - hlavou - čelem, spánkovou částí
 - rukama – při vhazování ze zázemí, přihrávka rukou od brankáře
- Podle vzdálenosti letu míče
 - krátká vzdálenost do 10-15 m
 - střední vzdálenost od 15 do 30 m
 - dlouhá vzdálenost nad 30 m
- Podle výšky letu míče
 - přízemní
 - polovysoké
 - vysoké
- Podle směru letu míče
 - kolmé vpřed
 - šikmé vpřed
 - stranou
 - vzad
- Podle rotace míče
 - přímé
 - rotované stranou
- Podle rychlosti letu míče
 - pomalé
 - rychlé
- Vzhledem k hráči, kterému je přihráváno
 - hráče
 - před hráče
 - za hráče

- Vzhledem k obsazení soupeřem
 - volný hráč volnému
 - volný hráč obsazenému
 - obsazený hráč volnému
 - obsazený hráč obsazenému

- Podle předcházející činnosti
 - prvním dotykem
 - z místa
 - po zpracování míče
 - po vedení míče
 - po obejití soupeře

2.2.2.3 Zpracování míče

Jedná se o činnost, kterou hráč získává přihranný míč od spoluhráče pod svou kontrolu, přičemž je důležitá rychlost zpracování a navázání další herní činnosti jako je střelba, obcházení soupeře, další přihrávka.

Zpracování, jak uvádí Kačáni (1988), je herní činnost, jejímž cílem je přebrat míč takovým způsobem, který nejvíce vyhovuje podmínkám herní situace. Zpracování míče uskutečňujeme různými způsoby, ale převážně převládá zpracování míče dolními končetinami. Rychlé a plynulé převzetí míče do pohybu nebo v pohybu je důležitým předpokladem úspěšného účinkování hráče ve hře.

Dle Votíka, Zálabáka (2006) můžeme zpracování míče dělit podle dráhy letu míče na:

- Převzetí - zastavení míče pohybujícího se po zemi:
 - vnitřní stranou nohy
 - vnější stranou nohy
 - nártem
 - chodidlem

- Tlumení - zpracování míče těsně po dopadu na zem:
 - chodidlem
 - vnitřní stranou nohy
 - vnější stranou nohy

- Stahování - zpracování míče ze vzduchu:
 - vnitřní stranou nohy
 - vnější stranou nohy
 - nártem
 - stehnem
 - hrudníkem
 - hlavou

2.2.2.4 Vedení míče

Dle Votíka (2016) se jedná o plynulý nebo přerušovaný pohyb hráče s míčem zvoleným směrem, přičemž ten má míč neustále pod kontrolou. V podstatě se jedná o posouvání míče opakovanými doteky některou částí nohy. Existuje úzká spojitost mezi vedením míče a útočnou herní činností jednotlivce – obcházením soupeře. Náhlou změnou směru, rychlosti nebo směru i rychlosti při vedení míče dochází v současném fotbale velice často k obejití protihráče.

Rozlišují se dva základní způsoby vedení míče:

- přímým směrem
- se změnou směru

Podle způsobu kontaktu s míčem rozlišujeme jeho vedení na:

- vnitřní stranou nohy
- vnějším nártem
- vnitřním nártem
- přímým nártem

2.2.2.5 Obcházení

Je to útočná herní činnost, kterou se útočící hráč, který vede balon, snaží obejít protihráče, jenž se snaží zabránit vedení míče. Dle Votíka (2016) je

obcházení jednou z limitujících herních činností v útočné fázi hry, úspěšnost řešení útočných soubojů – situací 1:1 rozhodujícím způsobem ovlivňuje efektivnost jejího vedení a zakončení.

Táborský (2007) uvádí, že obcházení soupeře je výrazným projevem individuality každého hráče. Z mnoha požadavků na správné a účelné provádění této útočné činnosti upřednostňujeme vysokou variabilitu způsobu provedení, v různém postavení vzhledem k soupeři. Volba a realizace výběru techniky musí být provedena ve správném rytmu s podporou klamných činností, s dynamickým akceleračním provedením z klidu nebo z pohybu. Při realizaci této herní činnosti nesmí chybět sebevědomí, odvaha, touha překonat soupeře.

Přehled způsobů obejití dle Votíka (2016):

- Soupeř v bočním postavení
 - změnou rychlosti
 - změnou směru
 - zašlápnutím
 - zaseknutím

- Soupeř v čelném postavení
 - krátkou kličkou
 - dlouhou kličkou
 - prohozením
 - obhozením
 - stahovačkou

- Zády k soupeři
 - rychlým obratem s odcloněním kolem bránícího hráče (po klamném výpadu nebo překročením míče na opačnou stranu)

2.2.2.6 Střelba

Dle Votíka a Zálabáka (2006) se jedná o usměrnění míče do branky tak, aby jej protihráči nemohli zasáhnout. Je faktorem, který rozhoduje nejen o

úspěšnosti útočné fáze, ale celého utkání. Účinnost střelby je závislá na dokonalém technickém provedení, dostatečně stabilizovaném, ale zároveň přizpůsobivém specifikám každé situace. Dále klade nároky na předvídání, orientaci v čase a prostoru, klamavé pohyby, psychické vlastnosti jako jsou např. odvaha a odolnost.

Přehled způsobů střelby:

➤ Střelba nohou

- přímým nártem
- vnitřním nártem
- vnějším nártem (šajtlí)
- vnitřní stranou nohy (placírkou)
- špičkou (bodlem)
- patou

➤ Střelba hlavou

- středem čela
- stranou čela
- temenem

2.2.3 Herní kombinace

Votík (2016, s. 65) „*Herní kombinace lze obecně definovat jako záměrné jednání dvou a více hráčů, které je podřízené jejich vzájemné a vědomé, časově i prostorově sladěné spolupráci při řešení společného herního úkolu.*“

Herní kombinace rozdělujeme na útočné a obranné. V naší práci se zaměříme na útočné herní kombinace, jelikož analyzujeme útočnou fázi hry hrotového útočníka.

2.2.3.1 Útočné herní kombinace

- založené na přihrávce
- založené na přihrávce a nabíhání
- založené na výběru místa

Kombinace založené na přihrávce

Jedná se o kombinaci, která má dvě části, a to technickou stránku a taktickou stránku. Technická stránka dle Votíka (2016) reprezentuje osvojení určitých způsobů přihrávání jedním hráčem a způsobů zpracování míče druhým. Taktická stránka spočívá ve volbě způsobu, místa a času přihrávání, ve volbě způsobu zpracování míče. Současný fotbal stále více vyžaduje přihrávky časované do pohybu před hráče.

Kombinace založené na přihrávce a nabíhání

V tomto případě můžeme tuto kombinaci také nazvat „přihraj a běž“. Jedná se o spojení dvou na sebe navazujících přihrávek a mezi dvěma hráči. Cílem této kombinace je uvolnit se z těsné obrany soupeře a vytvořit si prostor a pozici pro střelbu nebo přihrávku, kdy se uplatňuje po celém hřišti. (Votík, 2016)

Kombinace založené na výměně místa

Již z názvu vyplývá, že při této kombinaci dochází k součinnosti hráčů při výměně herních prostorů, a to ať již křížováním nebo přebíháním. Cílem této spolupráce je získat výhodné postavení pro zpracování míče nebo pro následné řešení herní situace. Z hlediska technické stránky je dle (Votíka, 2016) činnost podmíněna ovládnutím vedení a přihrávání míče a výběrem místa. Uplatňováním těchto kombinací se snažíme dosáhnout výhodného rozmístění hráčů po hřišti při vzájemném prolínání hráčů s různou funkcí, což ve hře klade požadavky na univerzálnost hráčů.

2.2.4 Fáze hry

V průběhu hry se střídá útok s obranou. Toto nazýváme fázemi hry. Ty se dělí na úseky dané prostorovým, časovým i obsahovým vymezením hry, ve které se řeší taktické úkoly a konají hráčské dovednosti. (Bedřich, 2006)

2.2.4.1 Útočná fáze hry

Útočná fáze hry začíná okamžikem, kdy se některý hráč vlastního družstva zmocní míče a končí okamžikem, kdy družstvo míč ztratí. Útočnou fázi dělíme na přípravnou – přechod z obrany do útoku a hlavní – vlastní útočení. (Choutka, 1968)

V **přípravné fázi** jde o základní zakládání a vedení účinných útočných akcí.

Hlavním úkolem v útočné fázi je vstřelit branku. Jeho dosažení je však složité, neboť závisí na mnoha okolnostech. Útoky by měly být vedeny co možná nejrychleji, aby soupeř nemohl zorganizovat obranu, což však vždy není možné, protože rozestavení vlastních i soupeřových hráčů to často znemožňuje. (Choutka, 1968)

2.3 Systémy rozestavení hráčů ve fotbale.

2.3.1 Formace

Formace týmů je určena přidělenými pozicemi a vzájemnými vztahy hráčů. Konkrétní formace mají dva cíle: neutralizovat soupeře a zužitkovat jeho slabiny. Formace jsou označovány třemi až čtyřmi po sobě jdoucími čísly (např.: 3-4-3), přičemž jako první jsou uváděny obránci a jako poslední útočníci. Prostřední čísla určují počet záložníků. Brankáři se do formací obvykle nezařazují. (Kindersly, 2011)

Herní systém přiděluje v zápase každému z 11 hráčů mužstva pozici, prostor a úlohu. Každý herní systém však není stejně vhodný pro každé mužstvo a musí se vždy přizpůsobit dovednostem a výkonům jednotlivých hráčů. (Bauer, 2006)

2.3.2 Vývoj herního rozestavení

Dle Bedřicha (2016) v počátcích fotbalu neexistovalo žádné uspořádání pohybu hráčů na hřišti, poněvadž nebyly definovány ani jejich pozice. Hráči bojovali, jejich technika byla na nízké úrovni, převládala individuální herní činnost s uplatněním síly, rychlosti běhu a síly kopu. Až zavedení pravidla o ofsajdu donutilo mužstva k promyšlenějšímu jednání. Vznikla formace 1-1-8 a vzápětí 1-2-7. V roce 1866 došlo k upravení pravidla o ofsajdu, kdy hráč byl ve hře, pokud měl v okamžiku přihrávky mezi sebou a brankovou čarou alespoň tři protihráče. Toto vedlo k dalšímu uspořádání hráčů do formace 2-3-5. K opětovné změně pravidla o ofsajdu došlo v roce 1925, které platí dodnes. První systém, takzvaný „W“ systém, vymyslel trenér Arsenalu Herbert Chapman, kdy stáhl středního záložníka na úroveň obránců a vytvořil tím roli stopera. Postupem času vznikl WM systém, tedy rozestavení 3-2-2-3 (obr. č.1), který přijala řada reprezentací na dalších 25 let. Útok byl ve tvaru W a obrana ve tvaru M. Tento systém neposkytoval dostatek prostoru pro tvůrčí iniciativu hráčů, díky čemuž byla hra stereotypní a nudná a nejčastějšími výsledky byly 0:0, 1:0.

Obr. č. 1: WM systém

Na počátku 50. let však Maďaři vrátili fotbalu to, co mu WM systém vzal, a to pohyblivost, vtip a tvůrčí improvizaci. Pojetí maďarského týmu nelze nazvat novým systémem. Vysunutí útočného krajního záložníka těsně za útočnou řadu a druhého krajního záložníka pověřeného vysloveně defenzivou, již mnohé naznačovalo. Maďaři následně se systémem 4-2-4 (obr.č.2), který jim naordinoval Angličan Jimmy Hogan, ovládli evropský fotbal i fotbalové myšlení. Na konci 50. let a v 60. letech dvacátého století tento systém zdokonalovali Brazilci, kteří se stali 3 x světovými šampiony.

Obr.č.2: 4-2-4

V 60. letech argentinský kouč Interu Milán, HelenioHerrera, dovedl čtyřobráncový systém k dokonalosti - takzvané „catenaccio“, v českém překladu „velký řetěz“. Herrerův systém se dá popsat jako 4-3-3, ale v úplně jiném slova smyslu, než ho známe dnes. Čtyři obránci nestáli v lajně, jako tomu bylo v Rappanově systému, ale Herrera přišel s novým postem libera, jenž se stal takovou pojistkou za třemi obránci. (obr. č.3) Hráč na postu libera byl poslední instancí před brankářem, sbíral odražené míče, pomáhal se zdvojováním útočníků, a hlavně musel být také dobře technicky vybaven. Jedním z jeho úkolů totiž bylo rozehrávání dlouhým míčů na útočníky. (Kocáb, 2016)

Obr. Č. 3: Rozestavení s liberem

Svoji vlastní filozofií se prezentovalo Nizozemsko. Kouč RinusMichels rozestavením 3-2-3-2 (obr.č.4) byl zastáncem tzv. totálního fotbalu, který potíral rozdíly mezi jednotlivými rolemi hráčů. Všichni museli bránit a všichni museli útočit podle situace na hřišti. S touto novinkou reprezentace Nizozemska získala v roce 1974 stříbro na MS a v roce 1988 zlato na ME.

Obr. č.4: Totální fotbal

Koncem 80. let a počátkem 90. let trenér Vladimír Lobanovskij zavedl čtyřčlennou obranu, kterou jistil liberem a na hrotu ponechával jediného útočníka. Sovětské Dynamo Kyjev tak bylo jen těžko k poražení.

Na přelomu let 80. a 90. kralovalo Evropě mužstvo AC Milán se systémem 4:4:2 s diamantovým rozestavením zálohy. (Obr. č. 5a) Nicméně konkurence v podobě Barcelony nezhálela a pod novým trenérem Johanem Cruyffem přešla

na systém 3:4:3, kdy hlavní strategickou novinkou byl středopolař na úkor obránce. Obr. č. 5b) Cílem byla větší kontrola nad středem hrací plochy a posílení přípravné fáze, a to i za cenu zvýšeného rizika. Barcelona se stala světovým fenoménem, protože se prezentovala hrou, která se divákům líbila.(Kocáb, 2016)

a) 4-4-2 diamant

b) 3-4-3

Obr.č. 5

2.3.3 Současnost

Dle Votíka (2016) je pro současnou etapu vývoje fotbalu charakteristická flexibilita rozestavení hráčů a organizace hry podle aktuální situace na hřišti. Flexibilita herní činnosti neznamená ale anarchii, naopak, hráči přesně vědí, jak se mají v jednotlivých rolích a v různých situacích chovat. Jestliže se v průběhu prvních 100 let pravidelně využívalo jen málo formací, tak od 60. let dvacátého století začala být taktická stránka hry velice otevřená. (Kindersley, 2011).

Dle Bauera (2006) se v současné době často využívají formace typu 4-4-2, 4-3-3, 3-5-2, 3-4-3, 4-2-3-1, 4-5-1, 4-1-4-1. Nicméně dle Kollatha (2006) rozestavení hráčů na hřišti při začátku utkání se později rozpadá a každý hráč se individuálně snaží plnit úkoly, které má v systému přiděleny. Ve fotbale se nejedná o neměnný systém jako např. ve volejbale. Dle Votíka (2016) současný profesionální fotbal, kromě nároků na flexibilitu a variabilitu herních činností, klade velké požadavky například na prolínání řad, soustředění hráčů do těžiště hry, rotaci hráčů, univerzálnost a multifunkčnost se vzájemnou zastupitelností

v různých hráčských funkcí. Výsledkem je pak herní realita utkání, kdy se z relativně snadno čitelného rozestavení hráčů a jeho modifikací stává nečitelný nebo přinejmenším hůře čitelný, ale přesto disciplinovaně organizovaný tým.

Na ME 2016 ve Francii byly nejčastější zahajovací formace se čtyřobráncovým systémem ve tvaru 4-2-3-1, kterými se prezentovaly fotbalové velmoci, jako jsou Francie, Německo, Anglie a Belgie, ale i týmy, které neměly velkou šanci v turnaji zvítězit. Mezi ně patřila i reprezentace České republiky. Rozestavení se třemi útočníky ve formaci 4-3-3 preferoval tým Španělska, který je ve velké míře využíván i v jejich nejvyšší domácí soutěži (např. Barcelona, Real Madrid). Taktéž byl využíván národním týmem Chorvatska. Rozestavení 4-1-4-1 na posledním EURU ve Francii využívalo několik dalších týmů. Jediným týmem, který využíval tři obránce, byl tým Itálie, který zahajoval utkání v rozestavení 3-5-2. Minimálně se objevovala dříve hodně využívaná formace 4-4-2, která byla na EURU 2016 typická pro Švédsko a Irsko.

Asi před 20 ti lety jeden z nejlepších českých trenérů Karel Brückner uvedl, o čemž se zmiňuje ve své knize Votík (2016), že základní rozestavení končí se zahajovacím hvizdem rozhodčího, a tak dochází v průběhu zápasu k přeměnám zahajovacích formací. Příkladem toho je Itálie z 3-5-2 na 5-3-2. K těmto změnám dochází zejména na závislosti držení míče. Jestliže mužstvo se brání a není v držení míče, jeho formace se tvaruje do defenzivnější podoby a naopak při útočení krajní obránci plní roli krajních záložníků a mnohdy i falešných křídel. Skvěle toto ve své knize zmínili Bangsbo, Peitersen (2004), kteří uvedli, že když má mužstvo míč, tak všichni hráči jsou útočníci. S tímto názorem naprosto souhlasím. Bohužel se domnívám, že v české lize většina trenérů, až na výjimky, se zaměřuje hlavně na defenzivní práci celého týmu. Z množství utkání, které jsem v rámci první české ligy shlédl, mohu říci, že například krajní obránci podporují ofenzivu minimálně a soustředí se pouze na bránění. Jde to ruku v ruce, jelikož hráči musí plnit pokyny trenéra a ten, ve strachu o své angažmá, plní nároky majitele klubu, kterému mnohdy postačí hubené vítězství 1:0 po utrápeném výkonu. Novodobým průkopníkem v České republice byl a je trenér Pavel Vrba v Plzni, který ač v základním rozestavení 4-2-3-1, tedy s jedním útočníkem, lámal rekordy v počtu vstřelených branek v rámci celého ročníku a získal mistrovský titul, a to hned

dvakrát. Se svým stylem dokázal být rovnocenným soupeřem evropské elitě jako je například Barcelona nebo AC Milan. Ne vždy tedy základní rozestavení s jedním útočníkem znamená defenzivní hru. Na styl trenéra Vrby se pokouší navazovat i jiní trenéři jako Trpišovský v Liberci nebo Šilhavý ve Slavii.

2.4 Herní post - hrotový útočník

Hrotový útočník je hráč útočné řady, který během utkání převážně působí ve středu hřiště na útočné polovině. Vzhledem k tomu, že hraje nejbližší k bráně soupeře, na úrovni stoperů soupeře, je proto nejvíce odpovědný za střílení gólů a přípravu brankových příležitostí. Činnost hrotového útočníka není tolik omezena takticky oproti jiným hráčům. V útočné fázi mají určitou volnost a do defenzivní činnosti se zapojují poměrně méně vůči svým spoluhráčům.

Hrotový útočník má klíčovou úlohu ve střílení gólů a z tohoto důvodu působí jako ústřední bod většiny útočných kombinací svého týmu. Útočník má tendenci být hodnocen výhradně dle počtu vstřelených branek, a to navzdory skutečnosti, že může přispívat jiným způsobem k úspěchu týmu. Hrotový útočník by měl být vysoký a fyzicky silný, aby byl schopný získat a udržet míč mezi obránci soupeře. Následně se pokusit vstřelit gól, buď nohou nebo hlavou, nebo přihrát do šance svému spoluhráči, aby mohl vstřelit gól. V moderní hře je však vyžadována i rychlost a pohyb.

(zdroj:https://en.wikipedia.org/wiki/Association_football_positions#Centre_forward, 30.6.2017)

2.4.1 Útočnickova role a jeho úkoly

Nejdůležitější činností útočníka je střílení branek. Podle jejich počtu je následně hodnocen. Ano, existují další fakta, která si zmíníme níže, dle kterých může být útočník hodnocen, například přihrávky na gól. Ale vždy bude lépe hodnocen útočník, který vstřelí nejvíce branek.

Dle Beswicka (2010) se hra útočníka skládá z pěti různých činností:

- střílení gólů
- příprava gólových situací
- náběhy do ofenzivy a nabízení se spoluhráčům
- udržení míče před soupeřovou brankou a navázání dalších spoluhráčů do hry
- napadání obránců a práce v defenzivě, když má míč soupeř.

Dle Beswicka (2010) musí hrotový útočník v rámci svého přístupu ke hře splňovat několik atributů: ochotu převzít míč, tlačit se do zakončení a zakončovat, napadat a vytvářet tlak na míč. V případě, že získá míč, tak jej musí udržet nejlépe co nejlíže brance soupeře a umožnit spoluhráčům doplnit jej při útočení a zapojit je do hry přihrávkou. Dalším úkolem útočníka jsou náběhy do pokutového území, čímž by měl získávat výhodu nad obránci překvapivým pohybem. S tímto souvisí správný výběr místa, kdy se dostane do výhodné pozice při zakončování nebo vytvoří prostor pro své spoluhráče.

Dle Kindersleyho (2011) útočníci musí mít rychlost na krátké vzdálenosti, vykazovat velkou odvahu a mít instinktivní cit pro góly. Nezbytností je skvělá schopnost střelby. Pro přípravu gólových šancí a obcházení obránců soupeře však musí umět přihrávat, centrovat a hlavičkovat.

Buzek a Procházka (2003) uvádějí, že hrotový útočník je odpovědný za narušování výstavby útoku soupeře v jeho zárodku. Takticky si musí počínat v rozhodnutích mezi aktivním získáváním míče nebo zpomalováním pohybu soupeře vpřed – přesouvají se s pohybem soupeře a snaží se vytlačit soupeře do stran. Neumožňuje soupeři založit útok středem hřiště.

2.4.2 Technické nároky na útočníka

Dle Kollatha (2006) patří fotbal ke sportovním odvětvím, kde technika hraje rozhodující roli. S přibývajícimi nároky na hru tělem, rychlost a taktickou rozmanitost jsou kladeny neustále vyšší požadavky na techniku: ovládání míče, hra tělem, odebírání míče a podobně. Vysoké tempo vyžaduje rychlejší provedení všech pohybů.

Útočník musí být skvělý při přijímání a ovládání míče, musí být silný a schopný vyhrát míč ve vzduchu. Obratnost při hře zády k soupeři je nezbytným předpokladem.

2.4.3 Taktické nároky na útočníka

Kollath (2006) uvádí, že útočník změnou postavení přispívá k nejistotě protivníka a podporuje tak vznik brankových příležitostí. Mezi tyto aktivity patří např. nabíhání do strany, změna těžiště hry a nabíhání do středu pole, čímž vznikne volný prostor, který mohou využít jeho spoluhráči. V útočné fázi řeší individuálně situace před brankou soupeře a spolupracuje s ostatními spoluhráči, ať již kombinací nebo výměnou postů. V obrané fázi narušuje zakládání útoku soupeře a obsazuje protihráče.

2.4.4 Fyziologické předpoklady hrotového útočníka

„Z fyziologického hlediska klade fotbal velké nároky na nervosvalové a humorální regulační systémy, jimiž je pohybová činnost hráče řízena. Ty se projevují v práci analyzátorů (např. zrakového, sluchového, kinestetického), v regulaci pohybové činnosti a v zajištění metabolických potřeb (zdrojů energie) pro tuto činnost. „ (Votík, 2016, s. 19)

Psotta a kolektiv (2006) uvádějí, že herní výkon hráče v utkání tvoří širší rejstřík pohybových činností, avšak dominantní pohybovou činností je běh různých rychlostí a chůze. Činnost s míčem čítá v souhrnu asi 1- 3 minuty. Hráč během utkání překoná vzdálenost 9-15 km střídáním velmi krátkých, obvykle 2 - 10 trvajících intervalů stoje, chůze, běhu různých činností. Hráči v průměru jednou za 30-90 sekund provádějí 1-4 sekundové běhy ve vysoké až maximální rychlosti. Určení vhodného fyziologického profilu hráče je obtížnější než v individuálních sportech. Fotbal vyžaduje určitou, nikoliv co možná nejvyšší úroveň aerobní výkonnosti. Významnější faktorem herního výkonu jsou pohybová rychlost a explosivní svalová síla. Útočníci vykazují obvykle nižší VO₂max v porovnání se středovými hráči a krajními obránci.

Kirkendall (2011) uvádí, že základním sledovaným parametrem je srdeční frekvence, která je v zápase jen zřídka stabilní. Při rychlém běhu je její prudký nárůst následován rychlým poklesem při zotavné fázi, která nastává při chůzi a stání nebo při poklusu. Ve fotbale se tepová frekvence pohybuje nejčastěji v rozmezí 150-170 tepů za minutu s občasným dosažením hodnot 180 tepů za minutu. Většina hráčů využívá 75-80 % své kapacity, a tímto je fotbal považován za aerobní cvičení.

Ačkoliv dle Kindersleyho (2011) mají těla fotbalistů různé velikosti a tvary, jsou na anatomii všech elitních hráčů kladeny určité společné požadavky. K nejdůležitějším patří silné svaly nohou - lýtka, stehenní svaly a podkolenní šlachy. Samozřejmostí je také dobrá síla horní části těla. Kindersley (2011) také uvádí, že dle jisté studie, která zkoumala výšku, hmotnost a body mass index hráčů nejvyšší anglické divize mezi lety 1974-2004, hráči v průměru vyrostli a zeštíhleli.

V současném fotbale dle Psotty a kol.(2006) se uplatňují jedinci se subtilnější somatotypem, tedy s vyšší útrobní ektomorfní složky (štíhlosti) a relativně nižší úrovní mezomorfní složky (svalnatosti). Vyšší tělesné nároky elitního fotbalu potvrzují trend snižování tělesného tuku. U současných hráčů se pohybuje v rozmezí 8-12 %. Dovalil a kol. (2005) uvádí, že somatotyp automaticky neznamena úspěšnost sportovce, avšak se zdá, že bez odpovídající stavby těla se nemůže příslušný jedinec zařadit v mnoha sportech mezi výkonnostně nejlepší. Přestože je stavba těla v dospělosti sportovce také důsledkem jeho sportovní činnosti, její dědičný základ zůstává nesporný.

Kindersley (2011) zmiňuje, že fotbal nezvýhodňuje jeden typ těla či jeden druh hráče. Jelikož vyžaduje komplexní škálu dovedností, dokáže pojmout všechny možné konstituce a velikosti. Na nejvyšší úrovni hráli a hrají fotbalisté různých fyzických konstitucí, od vysokých útočníků po běžce malého vzrůstu ve středu hřiště. Jelikož odborná literatura neuvádí, jak by měl takový prototyp hrotového útočníka vypadat, tak jsem do tabulky č. 1 vybral z posledního Eura 2016 všechny hrotového útočníky, kteří nastoupili do jakékoliv fáze utkání a pokusil jsem je porovnat mezi sebou v rámci výšky a hmotnosti. Informativně jsem provedl porovnání i v rámci stáří.

Tabulka č. 1: Věk, výška a tělesná hmotnost hrotových útočníků na ME 2016

Jméno	Národnost	věk	výška	váha
ArmandoSadiku	Albánie	25	185	80
HarisSeferović	Švýcarsko	24	185	85
BreelEmbolo	Švýcarsko	19	185	84
Florin Andone	Rumunsko	23	182	78
Denis Alibec	Rumunsko	25	187	77
Olivier Giroud	Francie	29	192	88
André-PierreGignac	Francie	30	186	84
Michael Ďuriš	Slovensko	27	183	75
Ondrej Duda	Slovensko	21	181	74
JamieVardy	Anglie	29	178	76
Harry Kane	Anglie	22	188	76
ArtemDzyuba	Rusko	27	196	91
BurakYilmaz	Turecko	30	188	77
CenkTosun	Turecko	24	183	78
Mario Mandžukič	Chorvatsko	30	190	86
Nikola Kalinič	Chorvatsko	28	187	80
ÁlvaroMorata	Španělsko	23	189	85
Tomáš Necid	Česká republika	26	190	89
David Lafata	Česká republika	34	180	69
Mario Gomez	Německo	30	189	88
Mario Götze	Německo	23	176	64
Roman Zozulia	Ukrajina	26	175	62
Robert Lewandowski	Polsko	27	185	79
KyleLafferty	Severní Irsko	28	196	70
Conor Washington	Severní Irsko	24	178	74
ZlatanIbrahimović	Švédsko	34	195	95
RomeluLukaku	Belgie	23	190	94
Shane Long	Irsko	29	178	81
Marcel Sabitzer	Rakousko	22	177	74
Marc Janko	Rakousko	32	196	93
TamásPriskin	Maďarsko	29	189	90
ÁdámSzalai	Maďarsko	28	193	90
průměrné hodnoty		26,594	186	80,8125

(zdroj: www.whoscored.com (15.7.2017))

Na evropském šampionátu se dle získaných hodnot pohyboval hrotový útočník o výšce v průměru 186 cm a o váze téměř 81 kg. Toto však není zdaleka jediným parametrem hrotového útočníka. Dalším takovým faktorem může být maximální rychlost během utkání. Například mezi 10 nejrychlejšímu hráči na Euru 2016 však není zařazen ani jeden hrotový útočník. (Viz tabulka č.2)

Tabulka č.2: Nejrychlejší hráči na Euru 2016

km/h	Jméno	utkání + datum zápasu
32.8	KingsleyComan	(France v Switzerland, 19/06/2016)
31.6	RichárdGuzmics	(Hungary v Austria, 14/06/2016)
31.5	KolbeinnSigthórsson	(Iceland v Portugal, 14/06/2016)
31.4	BirkirSævarsson	(Iceland v Portugal, 14/06/2016)
31.4	XherdanShaqiri	(Switzerland v France, 19/06/2016)
31.2	JonnyEvans	(NorthernIreland v Poland, 12/06/2016)
31.2	Dragoș Grigore	(Romania v Albania, 19/06/2016)
31.1	Ragnar Sigurdsson	(Iceland v Portugal, 14/06/2016)
31.0	Nani	(Portugal v Iceland, 14/06/2016)
30.9	Georgi Schennikov	(Russia v Slovakia, 15/06/2016)

(Zdroj: <http://www.uefa.com/uefaeuro/news/newsid=2381066.html>, 19.7.2017)

2.5 Diagnostika ve fotbale

Dle Fajfera (2005) je základem plánování a řízení tréninku diagnostika. Cílený trénink lze jen těžko úspěšně realizovat bez průběžného využití diagnostických metod. Chceme-li zvyšovat výkonnostní úroveň svých hráčů, musíme sledovat mj. pohybové projevy hráčů, způsoby řešení pohybových úkolů jednotlivě, v součinnosti ve skupinách a v souladu s taktikou družstva v tréninku a utkání. Tyto různé způsoby sledování se tak stávají základními podklady pro objektivní hodnocení výkonu hráče a družstva. Díky tomuto sledování poté provádíme korekce v tréninkovém procesu směřující ke zlepšení výkonu družstva.

Süss, Buchtel (2009) charakterizovali diagnostiku herního výkonu jako záměrné vyšetření nebo vyšetřování spojených především s herním výkonem, potažmo s herními dovednostmi, které jsou předmětem tréninkového procesu ve fotbale. Při diagnóze nám jde v podstatě o rozpoznání aktuálního stavu herní výkonnosti nebo jednotlivých částí herního výkonu, s vymezením jednotlivých znaků. Nejrozšířenějším výstupem může být statický záznam, který může vypovídat o kvantitě nebo kvalitě, úspěšnosti či neúspěšnosti sledovaného jevu. Tyto charakteristiky s indexem úspěšnosti nebo neúspěšnosti mohou vypovídat o úrovni osvojení pozorovaných herních dovedností.

Süss, Buchtel (2009) uvádí, že diagnostika může být chápána z obecného hlediska jako záměrné vyšetření, které má svoje složky a fáze. Při tomto vyšetření se realizuje model uspořádání operací a časových aspektů, které mají za cíl získat o sledovaném objektu diagnostický údaj. Konkrétní podoba tohoto modelu je vytvořena pomocí jednotlivých diagnostických prostředků.

Dle Fajfera (2005) mezi základní diagnostické techniky patří:

- pozorování
- pozorování doplněné záznamem
- posuzování
- testování

- experiment
- dotazovací techniky
- dotazník
- anamnéza
- ústní zkouška

Dle Buzka a kol. (2007) lze informace o sportovci získávat trojím základním způsobem, a to pozorováním, dotazováním a měřením.

Pozorování je nejčastější způsob ve sportovní praxi, kdy se jedná o plánovité sledování založené na výběrovém a soustředěném vnímání. Důležité je přesně vymezit objekt, který bude sledován, způsob záznamu a stanovit kritéria vyhodnocení. Pozorování obvykle probíhá přímo nebo zprostředkovaně (z videozáznamu).

Dotazování je velmi frekventovanou metodou, a to zvláště v ústní podobě. Tuto zejména používají trenéři, kteří mají velmi dobré komunikační schopnosti. Testy jsou nejobjektivnější, protože jejich průběh je předem stanoven, pro všechny je stejný a to i v rámci vyhodnocení. Ve sportovních činnostech se nejvíce využívají motorické testy.

Jako předpoklady k objektivní diagnostice se nejčastěji uvádí: zkušenosti, určité vědomostní zázemí, inteligenční úroveň, určitý odstup od objektu sledování. Nejčastějšími chybami při posuzování druhých lidí je např. „haló efekt“, předsudky, stereotypizace, centrální tendence.

Složky a fáze diagnostiky jsou dle Tomajka uváděny následovně (<http://slideplayer.cz/slide/2751671/>):

1. Problém, cíl (ve formě otázek a odpovědí)
2. Záměr (upřesnění záměru)
3. Diagnostická technika, prostředek (volba metodiky)
4. Diagnostický údaj (vyšetření, registrace)
5. Diagnóza, prognóza (sdělení, odpovědi na otázky a cíle)

2.5.1 Diagnostika individuálního herního výkonu

Dle Votíka (2005) při posuzování individuálního herního výkonu ve fotbale sledujeme:

- jak se hráč pohybuje po hřišti vzhledem ke své roli
- jak spolupracuje, co sleduje – jen míč nebo i ostatní spoluhráče a protihráče
- jak vidí soupeře, sleduje protihráče s míčem i bez míče
- zda a jak dovede přihrát, kam směřují přihrávky
- zda a jak dostane míč pod kontrolu, zda si jej zpracuje
- jak dovede vést míč, zastavit se s míčem, obejít protihráče
- odkud a jak dovede vystřelit
- co hráč udělá, když ztratí míč
- specifické, originální způsoby řešení herních situací
- rozhodnost, odvahu, důraz v osobních soubojích
- úspěšnost řešení situací 1:1 (útočných i obraných)
- psychickou odolnost
- schopnost předvídat, číst hru
- schopnost orientace v čase a prostoru
- rychlost reakce na změny herní situace

2.5.2 Současné analýzy ve fotbale

V rámci této kapitoly uvedeme výsledky obdobných analýz autorů Fejka (2015), Hamady (2013) a Prančla (2007), kteří se podobně zabývali analýzou individuálního herního výkonu ve fotbale v ofenzivní části hry.

Fejk (2015) sledoval 4 hráče nejvyšší soutěže a 4 hráče ze třetí ligy v jednom utkání. U všech hráčů nejvyšší české soutěže, kteří byli analyzováni, byla celková úspěšnost herní činnosti jednotlivce – přihrávka 69,2 %, u hráčů z 3. nejvyšší soutěže 64%. Největší rozdíl byl v úspěšnosti průnikových přihrávek a to 11.1%

(1. liga 55.6%, 3. liga 66.7%). V celkovém počtu přihrávek byl největší rozdíl v přihrávkách pasivních (1. liga - 49, 3. liga - 22). V případě HČJ při zpracování míče byla vyšší úspěšnost na straně prvoligových hráčů (85,5%), 3. liga (76.9%). Při zpracování pod tlakem soupeře měli vyšší úspěšnost hráči 1. ligy (74%), 3. liga (64,7%). U herní činnosti obcházení byli o 20 % úspěšnější hráči Synot ligy (60% : 40%). V případě střelby sledovaných hráčů byla jejich úspěšnost stejná – 60%.

Hamada (2013) analyzoval ve 12 utkáních ofenzivního záložníka druholigového týmu Slovanu Varnsdorf Vlastimila Choda a došel k následujícím výsledkům:

Úspěšnost herní činnosti jednotlivce – přihrávka činila 79% z celkového počtu 210 přihrávek. Při obcházení soupeře již nebyla úspěšnost tak vysoká jako u přihrávek a činila 53% z celkového počtu 100 pokusů o obcházení. Při zpracování míče byla úspěšnost 91 % z 65 zpracování. Vlastimil Chod vedl 30 krát míč a pouze ve 3 % byl neúspěšný. Při hře hlavou byla úspěšnost nejmenší a to pouze 31% z celkového počtu 26. Celkem 12 krát vystřelil a úspěšnost byla 92%. Při zahrávání rohových kopů byla úspěšnost 97 % a při zahrávání přímých volných kopů 75%.

Prančl (2007) se ve své práci zaměřil na analýzu individuální herní činnosti útočníka na ME v Holandsku, konkrétně se jednalo o hráče Nuno Gomes, Van Nistelrooy, Milan Baroš, Pauleta a došel k následujícím výsledkům v průměru na jedno utkání:

V průměru na jedno utkání měl nejvíce příjmů Baroš a to 18.5 a úspěšnost 89%. V počtu přihrávek byl nejlepší Van Nistelrooy, který přihrál celkem 13 krát s úspěšností 88.5%. Největší úspěšnost při přihrávání měl Baroš a to 94,7% na 9.5 přihrávek. Největší četnost osobních soubojů měl Van Nitelrooy a to 16, kdy měl úspěšnost 59,4%. Nejvíce ztrát měl Milan Baroš a to 8.5%. Všichni 4 útočníci měli celkový počet střel od 2.5 - 4 střely na branku za jedno utkání. V tomto byl nejlepší Nuno Gomez se 4 střelami.

3 CÍLE A DÍLČÍ CÍLE, ÚKOLY A HYPOTÉZY

3.1 Hlavní cíl práce

Analýza individuálního herního výkonu hráče na postu hrotového útočníka v průběhu ofenzivní části hry.

3.2 Úkoly práce

1. Určení cílů a hypotéz
2. Vyhledávání a prostudování zdrojů odborné literatury s fotbalovou tematikou
3. Provést výběr příslušných hráčů k jejich studii ve vybraných utkáních
4. Pořídit si videozáznamy vybraných utkání
5. Stanovení metodiky u daných zápasů a její využití
6. Vytvoření záznamového archu
7. Statistické zpracování a analýza zjištěných dat
8. Analyzování výsledků, jejich zhodnocení a vyvození závěru

3.3 Hypotézy

Hypotéza č. 1

Předpokládáme významně vyšší procento zpracování míče v postavení zády k brance soupeře v porovnání s postavením čelem k brance soupeře.

Hypotéza č. 2

Předpokládáme významně vyšší procento přihrávek směřujících zpět k vlastní brance s porovnáním s přihrávkami směrem k brance soupeře.

Hypotéza č. 3

Předpokládáme významně vyšší procento střel z pokutového území mimo brankové území v porovnání se střelami z brankového území.

Hypotéza č. 4

Předpokládáme významně vyšší procento obcházení z postavení zády k soupeři v porovnání s čelním obcházením.

4 METODIKA

4.1 Harmonogram sběru dat

Tato práce je řešena základní empirickou metodou, přičemž jako vědecké metody bylo použito nepřímého pozorování zprostředkovaného pomocí videozáznamu, který je volně dostupný na internetových stránkách České televize.

4.2 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvořili 3 vybraní špičkoví hrotoví útočníci z top týmů účastnících se ME 2016 ve fotbale, které se odehrálo ve Francii. Jednalo se o hráče Romelu Lukaku z týmu Belgie, která v posledních letech platí za velice silné mužstvo s mnoha individualitami a na tomto šampionátu patřila určitě k černým koním. Druhým hodnoceným byl Olivier Giroud z domácího mužstva Francie, které bylo horkým kandidátem na titul ME a nakonec skončilo na 2. místě. Posledním hodnoceným je v současnosti asi nejkvalitnější hrotový útočník Robert Lewandowski z týmu Polska, který by v této analýze rozhodně neměl chybět.

Vzhledem k tomu, že se prvně účastnilo ME 24 týmů místo původních 16, bylo pravděpodobné, že se kvalita odehraných zápasů sníží z důvodu účasti týmu, které by se v minulosti na závěrečný turnaj nekvalifikovaly. Proto byl každý ze jmenovaných hráčů sledován v jednom utkání základní skupiny a v jednom utkání vyřazovací části, kam se již dostaly silnější týmy. Lukaku a Lewandowski byli sledováni ve čtvrtfinále vyřazovací části a Olivier Giroud v semifinálovém utkání proti Německu.

4.2.1 Romelu Lukaku

Narozen 13.5.1996, výška 190 cm, váha 94 kg. Reprezentant Belgie, který v létě 2017 přestoupil v rámci anglické nejvyšší soutěže z Evertonu do Manchesteru United za částku téměř 2.2 miliardy Kč. Robustní typ útočníka, který se dokáže gólově prosadit, což dokazuje v jedné z top evropských soutěží, ne-li v té nejlepší – PremierLeague, kde dokázal ve 186 zápasech vstřelit 85 branek a 34 jich připravit svou asistencí. Na mezinárodním poli v dresu Belgie vstřelil v 59 zápasech 23 branek. Ve své hře vyniká díky své postavě výborným krytím míče a důrazem v zakončení.

4.2.2 Olivier Giroud

Narozen 30.8.1986, výška 192 cm, váha 82 kg. Francouzský reprezentant, který v současné době nastupuje za Arsenal Londýn a to již od roku 2012. Jeho předností je vysoká postava, díky které je dominantní ve vzduchu a dobře drží míč. Nepatří však mezi rychlostní typy hráčů, což jej občas limituje. Nicméně v Arsenálu do současné doby ve 164 utkáních vstřelil 69 branek a přidal 23 asistencí. Za národní tým Francie odehrál 67 zápasů a stihl v nich vsítit 30 gólů.

4.2.3 Robert Lewandowski

Narozen 21.8.1988, výška 185 cm, váha 79 kg. Reprezentant Polska, který je dle mého názoru v současnosti nejlepším hrotovým útočníkem na světě, což dokazoval v Dortmundu a nyní v Bayernu Mnichov. V 227 zápasech Bundesligy vstřelil 151 branek a přihrál na 49 gólů. Nezahálí ani v lize mistrů, kde má skvělou bilanci 61 zápas, 40 gólů a 15 asistencí. V polské reprezentaci vstřelil 46 branek v 87 zápasech. Vyznačuje se nejen kvalitním zakončením, ale také driblinkem, čímž se významně liší od výše zmiňovaných hráčů. Na svou výšku je velice dynamický, což dokáže v zápasech velmi často zúročit.

(zdroj: www.transfermarkt.co.uk)

4.3 Metody sběru dat

Pro sběr dat bude využita metoda nepřímého pozorování pomocí videozáznamu vybraných utkání na ME 2016, které jsou dostupné na internetových stránkách České televize. Budu zaznamenávat dva parametry: četnost jednotlivých dovedností, úspěšnost a neúspěšnost těchto dovedností. K zaznamenávání sledovaných jevů a jejich úspěšností budou využity předem připravené záznamové archy (tab. č. 3). Získaná data budou následně přepsána do počítače pomocí tabulek a grafů.

Sledovanými jevy, které jsem pro tuto práci vybral, budou následující herní činnosti jednotlivce:

Obcházení soupeře:

- a) V čelném postavení
- b) V bočním postavení
- c) V postavení zády k soupeři
 - úspěšné - útočník přejde přes obránce
 - útočník nepřejde přes obránce, ale neztratí míč (například je zastaven nedovoleným zákrokem)
 - neúspěšné - nepřejde přes obránce a ztratí míč

Přihrávání:

- a) Přihrávání ve stoje
- b) Přihrávání v pohybu
- c) Přihrávání zpět
- d) Přihrávání ve směru útoku k soupeřově brance
 - úspěšné - přesná přihrávka na spoluhráče nebo přesně časovaná do prostoru na nabíhajícího spoluhráče
 - neúspěšné – nepřesná přihrávka na spoluhráče, byť může zůstat míč v držení útočnickova týmu

Vysvětlivky:

- při přihrávání v pohybu musí hráč udělat alespoň pět kroků do zjevného pohybu

- při přihrávání zpět a ve směru útoku k soupeřově brance si vždy při přihrávce rozdělíme hřiště na dvě části pomocí pomyslné kolmice k pomezí čáře hřiště v úrovni útočníka a následně vyhodnotíme, zda přihrál zpět či k soupeřově brance. Výjimku tvoří přihrávka, která směřuje před branku do šance (tzv. přihrávka „pod sebe“). Tuto řadíme do přihrávání ve směru útoku k soupeřově brance.

Zpracování míče

- a) do stoje
- b) do pohybu (musí s míčem udělat minimálně 3 kroky)
- c) do pohybu vpřed ve směru k soupeřově brance
- d) do pohybu směrem k vlastní brance
- e) do pohybu do strany hřiště (téměř kolmo k pomezí čáře)
 - úspěšné – útočník zpracuje míč pod svou kontrolu
 - neúspěšné – útočník nepřesně zpracuje míč, který je ze hry nebo jej získá soupeř

Vysvětlivky:

-do stoje – hráč při zpracování může udělat nějaké kroky v rámci setrvačnosti svého běhu, ale není zde aktivní pohyb s míčem do volného prostoru, spíše je cílem útočníka míč „oplotit“ a udržet.

-do pohybu – hráč musí udělat s míčem minimálně tři kroky

-ve směru k soupeřově brance, k vlastní brance, do strany – zde si hřiště rozdělíme obdobně jako u přihrávání s tím, jestliže pohyb bude směřovat směrem k pomezí čáře nežli dopředu či zpět ke své brance, bude se toto brát jako zpracování do strany hřiště.

Střelba

- a) střelba z prvního dotyku nohou (gól, střela na branku, střela mimo či zblokována)
- b) střelba z prvního dotyku hlavou (gól, střela na branku, střela mimo či zblokována)
- c) střela po vedení míče (gól, střela na branku, střela mimo či zblokována)
- d) střelba po obejití soupeře (gól, střela na branku, střela mimo či zblokována)
- e) střelba z brankového území (gól, střela na branku, střela mimo či zblokována)
- f) střelba z pokutového území mimo brankové území (gól, střela na branku, střela mimo či zblokována)
- g) střelba mimo pokutové území (gól, střela na branku, střela mimo či zblokována)
 - úspěšná – gól
 - neúspěšná – vše mimo gól

Vysvětlivky:

- jako vedení míče jsme si určili minimálně 3 doteky a 4 kroky
- obejití soupeře v tomto případě znamená, že útočník překoná bránícího hráče klíčkou nebo klamavým pohybem a vytvoří si prostor ke střelbě

Tabulka č. 3 – záznamový arch pro sledování zápasů

Sloupec1	Sloupec2	Sloupec3	Sloupec4
JMÉNO:	TÝM:	UTKÁNÍ:	FÁZE TURNAJE:
	četnost	úspěšné	neúspěšné
OBCHÁZENÍ			
<i>a) v čelném postavení</i>			
<i>b) v bočním postavení</i>			
<i>c) v postavení zády k soupeři</i>			
PŘIHRÁVÁNÍ			
<i>a) přihrávání ve stoje</i>			
<i>b) přihrávání v pohybu</i>			
<i>c) přihrávání zpět v postavení zády k-<u>s</u>oupeři</i>			
<i>d) přihrávání ve směru útoku k soupeřově brance</i>			
ZPRACOVÁNÍ MÍČE			
<i>a) do stoje</i>			
<i>b) do pohybu</i>			
<i>c) do pohybu vpřed ve směru k soupeřově brance</i>			
<i>d) do pohybu směrem k vlastní brance</i>			
<i>e) do pohybu do strany hřiště</i>			
STŘELBA			
<i>a) střela z 1. dotyk nohou</i>			
<i>b) střela z 1. dotyku hlavou</i>			
<i>c) střela po vedení míče</i>			
<i>d) střela po obejití soupeře</i>			
<i>e) střela z brankového území</i>			
<i>f) střela z pokutového území mimo brankové území</i>			
<i>g) střela mimo pokutové území</i>			

4.4 Analýza dat

Pro hodnocení stanovených parametrů z oblasti individuálního herního výkonu jsme sumarizovali četnosti parametrů a dále je procentuálně vyjádřili. Pro větší přehlednost jsou výsledky uvedeny v tabulkách a grafech. Významnost rozdílů stanovených v hypotézách jsme stanovili na 10%.

5 VÝSLEDKY

V této kapitole bakalářské práce se budu zabývat výsledky, kterých jsem dosáhl při sledování 3 účastníků výzkumu a to celkem v šesti utkáních. Tyto výsledky budou znázorněny v textové podobě a taktéž i grafickým znázorněním, k čemuž budou využity výsečové typy grafů. V každém utkání u vybraného hráče jsou zaznamenány herní činnosti obcházení, přihrávání, zpracování míče a střelba z každého zápasu.

5.1 Analýza herních činností jednotlivce v jednotlivých utkáních

5.1.1 Analýze hráče Romelu Lukaku

Utkání Belgie – Irsko

Ve 2. utkání základní skupiny „E“ byla favoritem zápasu Belgie s Romelem Lukakem na hrotu útoku. V utkání zvítězila Belgie jednoznačně 3:0, k čemuž přispěl dvěma góly námi sledovaný hráč, který nastoupil od začátku utkání a vydržel do 82. minuty.

Utkání Belgie – Wales

I v tomto utkání ve čtvrtfinále vyřazovací části turnaje byla Belgie obrovským favoritem, nicméně Wales senzačně postoupil do semifinále ME po výhře 3:1. Sledovaný hráč Lukaku se tentokrát gólově neprosadil a odehrál téměř 83 minut.

Obcházení

Belgie – Irsko

Tato herní činnost patřila k méně využívaným činnostem ze strany sledovaného hráče, při které dosáhl úspěšnosti 33%. Jak vidíme v tabulce č. 4, pokusil se obejít soupeře celkem třikrát, dvakrát v čelném postavení a jednou v postavení zády k soupeři. Z bočního postavení k pokusu o obcházení soupeře nedošlo.

Tabulka č. 4: Lukaku - obcházení (Irsko)

Romelu Lukaku (Bel - Irsko)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
obcházení	3	2	1	66%
v čelném postavení	2	1	1	50%
v bočním postavení	0	0	0	0
v postavení zády k soupeři	1	1	0	100%

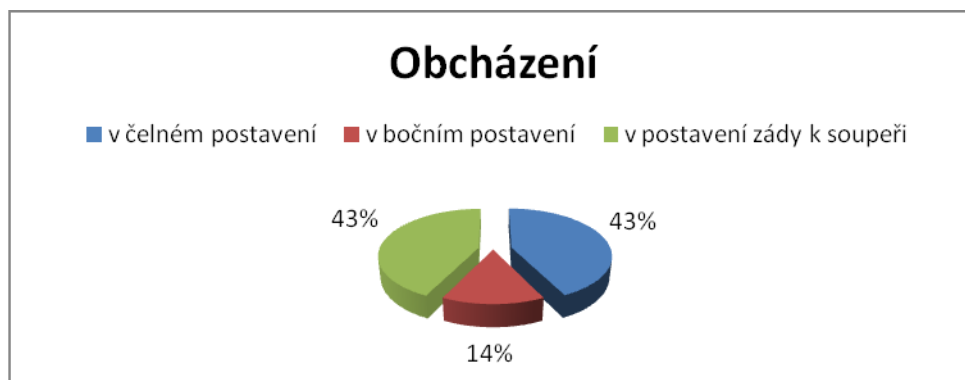
Belgie – Wales

Stejně jako v předešlém utkání Lukaku obcházení využíval minimálně (4) a měl celkově padesátiprocentní úspěšnost. Tentokrát se nejvíc krát pokusil obejít soupeře z postavení zády k němu (2). V čelném a bočním postavení se o to pokusil shodně jedenkrát (viz tabulka č. 5).

Tabulka č. 5: Lukaku – obcházení (Wales)

Romelu Lukaku (Bel -Wales)	Četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
Obcházení	4	2	2	50%
v čelném postavení	1	1	0	100%
v bočním postavení	1	0	1	0%
v postavení zády k soupeři	2	1	1	50%

V součtu obou utkání se pokusil o obcházení soupeře celkem 7 krát v poměru, který nám znázorňuje graf č. 1.

Graf č. 1: Lukaku - obcházení (souhrn)

Přihrávání

Belgie – Irsko

Společně se zpracováním je herní činnost přihrávání nejčastěji využívanou činností v repertoáru sledovaného. Celkem se dostal k 18 pokusům o přihrávku a v tomto ohledu měl stoprocentní úspěšnost. To je dáno především tím, že většina přihrávek (16) směřovalo zpět k vlastní brance. Přihrávkou dopředu se Lukaku prezentoval pouze dvakrát. Přihrávek ve stoje měl 11 a přihrávek v pohybu 7 (tabulka č. 6).

Tabulka č. 6: Lukaku – přihrávání (Irsko)

Romelu Lukaku (Bel - Irsko)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
Přihrávání	17	17	0	100%
ve stoje	11	11	0	100%
v pohybu	7	7	0	100%
zpět v postavení zády k soupeři	16	16	0	100%
ve směru útoku k soupeřově brance	2	2	0	100%

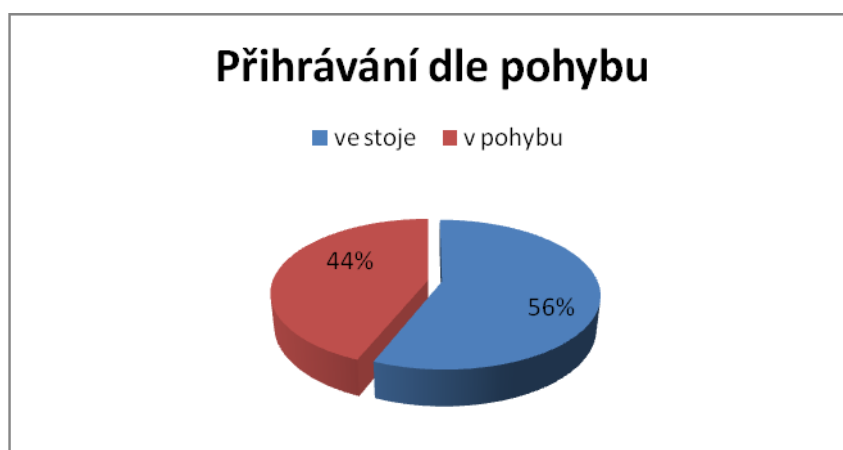
Belgie – Wales

V tomto utkání se dostal k 14 přihrávkám, které byly rovnoměrně rozdělené na přihrávky v pohybu (7) a přihrávky ve stoje (7). Přihrávání zpět zády k soupeři bylo 10 a přihrávání ve směru útoku 4. Tentokrát procentuální úspěšnost všech přihrávek byla 86%. Vše uvedeno v tabulce č. 7.

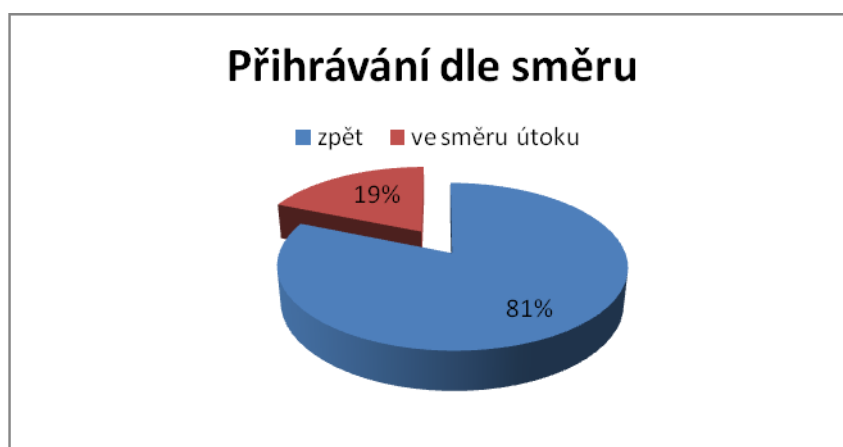
Tabulka č. 7: Lukaku – přihrávání (Wales)

Romelu Lukaku (Bel - Wales)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
Přihrávání	14	12	2	86%
ve stoje	7	5	2	71%
v pohybu	7	7	0	100%
zpět v postavení zády k soupeři	10	8	2	80%
ve směru útoku k soupeřově brance	4	4	0	100%

V celkovém součtu všech přihrávek významně více využíval přihrávky ve stoje (graf č. 2). Dle grafického znázornění č. 3 výrazně více využíval přihrávky zpět ke své brance zády k soupeři oproti přihrávkám ve směru útoku. Toto je dáno jeho postavením, kdy se pohybuje většinu utkání mezi stopery soupeře, a proto nemá tolik příležitostí směřovat přihrávky ve směru útoku k soupeřově brance.

Graf č. 2: Lukaku – přihrávání dle pohybu (souhrn)

Graf č. 3: Lukaku - přihrávání dle směru (souhrn)

Zpracování míče

Belgie - Irsko

Ač je to neuvěřitelné, tak Lukaku měl v tomto utkání stoprocentní úspěšnost při zpracování míče při 17 pokusech. Domnívám se, že je to dáno jeho robustní postavou, kdy si výborně pokryje míč a nedovolí soupeři se k míči dostat. Zpracování měl rozdělené téměř rovnoměrně do stoje (9) a do pohybu (8). V rámci směru, kdy si míč zpracovával do pohybu, jsou tyto statistiky téměř rovnocenně rozděleny (tabulka č. 8).

Tabulka č. 8: Lukaku – zpracování (Irsko)

Romelu Lukaku (Bel - Irsko)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
zpracování míče	17	17	0	100%
do stoje	9	9	0	100%
do pohybu	8	8	0	100%
do pohybu vpřed ve směru k soupeřově brance	3	3	0	100%
do pohybu směrem k vlastní brance	2	2	0	100%
do pohybu do strany hřiště	3	3	0	100%

Belgie – Wales

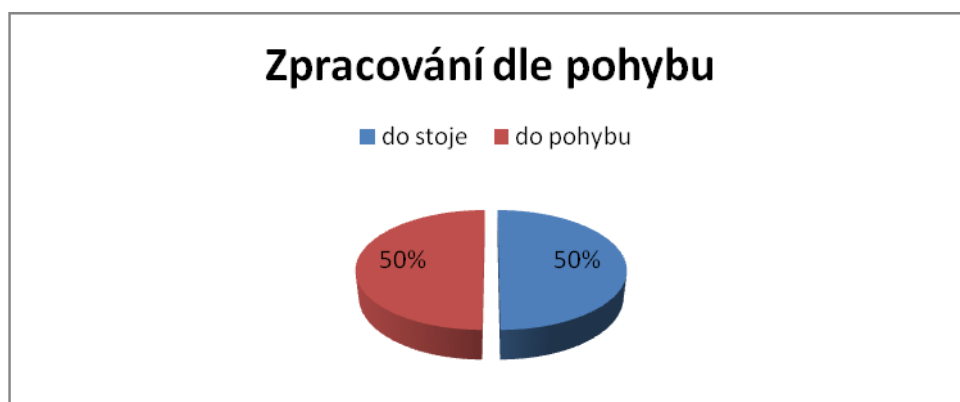
Jak můžeme vidět v tabulce č. 9, tak v tomto utkání při zpracování míče opět nechyboval a měl úspěšných všech 11 zpracování míče. Do stoje 5 a do pohybu 6.

Tabulka č. 9: Lukaku – zpracování (Wales)

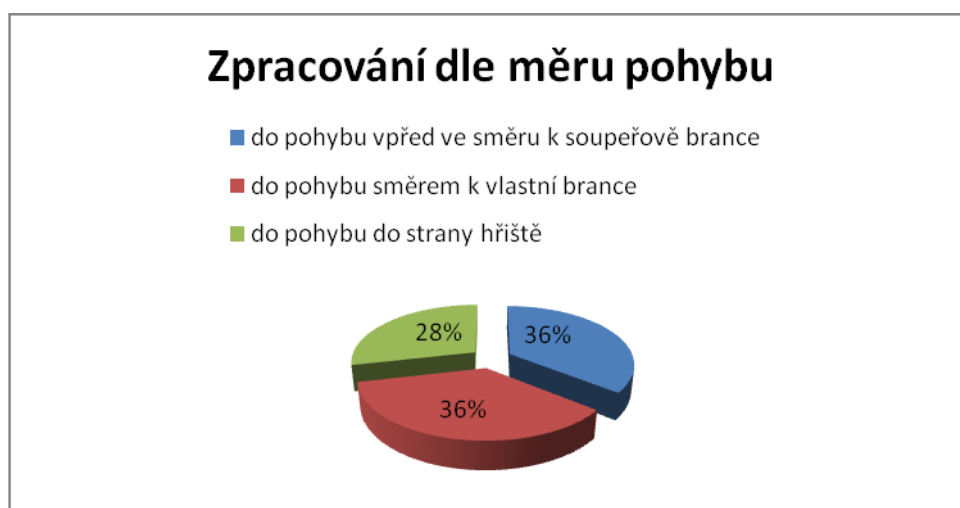
Romelu Lukaku (Bel – Wales)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
zpracování míče	11	11	0	100%
do stoje	5	5	0	100%
do pohybu	6	6	0	100%
do pohybu vpřed ve směru k soupeřově brance	2	2	0	100%
do pohybu směrem k vlastní brance	3	3	0	100%
do pohybu do strany hřiště	1	1	0	100%

V celkovém počtu zpracování míče, které Lukaku nastřádal za dvě utkání, si rozdělil rovnoměrně v poměru 1:1 do stoje a do pohybu, což nám znázorňuje graf

č. 4. Významně vyšší rozdíl není ani při výběru, kam si Lukaku míč zpracovával, což nám znázorňuje graf č. 5.

Graf č. 4: Lukaku – zpracování dle pohybu (souhrn)

Graf č. 5: Lukaku - zpracování dle směru pohybu (souhrn)

Střelba

Belgie – Irsko

V tomto utkání hrála střelba Lukaka významnou roli, avšak ne četností, nýbrž svou úspěšností. V utkání vystřelil celkem dvakrát a podařilo se mu vstřelit dvě branky, kterými výrazně přispěl k vítězství svého týmu 3:1. Rozložení střel nám znázorňuje tabulka č. 10.

Tabulka č. 10: Lukaku – střelba (Irsko)

Romelu Lukaku (Bel - Irsko)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
Střelba	2	2	0	100%
z 1. dotyku nohou	0	0	0	
z 1. dotyku hlavou	0	0	0	
střela po vedení míče	0	0	0	
po obejití soupeře	0	0	0	
z brankového území	0	0	0	
z pokutového území mimo brankové území	1	1	0	100%
střela mimo pokutové území	1	1	0	100%

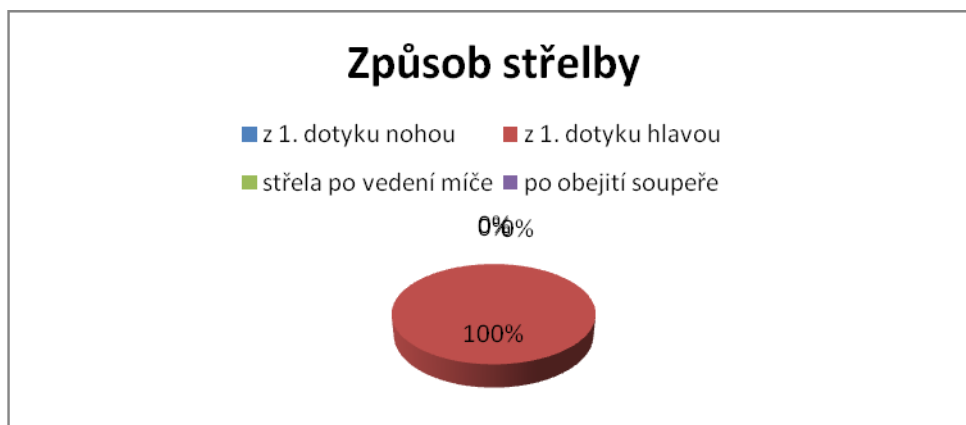
Belgie – Wales

Tabulka č. 11 nám ukazuje, že v tomto utkání již Romelu Lukaku tak úspěšný nebyl a to i z toho důvodu, že mu soupeř dovolil pouze jednu střelu hlavou, která však byla neúspěšná.

Tabulka č. 11: Lukaku – střelba (Wales)

Romelu Lukaku (Bel - Wales)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
Střelba	1	0	1	0%
z 1. dotyku nohou	0	0	0	
z 1. dotyku hlavou	1	0	1	0%
střela po vedení míče	0	0	0	
po obejití soupeře	0	0	0	
z brankového území	0	0	0	
z pokutového území mimo brankové území	1	0	1	0%
střela mimo pokutové území	0	0	0	

Celkovým počtem střel, kterého Lukaku dosáhl, jsem poněkud zklamán. Od hrotového útočníka bych očekával větší snahu vstřelit branku v podobě více střeleckých pokusů. Nicméně v této činnosti, která rozhoduje zápasy, byl velice úspěšný, kdy zaznamenal úspěšnost 66 %. Všechny střelecké pokusy jsem tedy vložil do grafu na zjištění, jakým způsobem vystřelil (graf č. 6) a odkud vystřelil (graf č. 7).

Graf č. 6: Lukaku – způsob střelby (souhrn)

Graf č. 7: Lukaku – místo střelby (souhrn)

5.1.2 Analýze hráče Olivier Giroud

Francie – Albánie

Ve 2. Zápase skupiny A se střetla domácí Francie a favorit turnaje s outsiderem celého šampionátu s týmem Albánie. Tým Francie s největšími hvězdami evropské kopané byl obrovským favoritem a v očekávání byl pouze počet branek, které tým Albánie obdrží. Nicméně v utkání Francie své vítězství zachraňovala dvěma góly v 90. minutě a následném nastavení. Sledovaný hráč Giroud se v utkání gólově neprosadil a byl střídán v 77. minutě.

Francie – Německo

V semifinále turnaje se proti sobě postavili asi dva největší favoriti turnaje. Dalo by se říci, že se jednalo o předčasné finále, ve kterém Francie zvítězila díky dvěma trefám Griezmana a postoupila do finále, ve kterém později prohrála s Portugalskem. Olivier Giroud se opět střelecky neprosadil a byl střídán opět ke konci zápasu v 77. minutě.

Obcházení

Francie - Albánie

Ač by se dalo předpokládat, že v této herní činnosti proti výrazně slabšímu soupeři bude sledovaný hráč vynikat, nebo alespoň bude mít větší četnost obcházení, opak je pravdou. Giroud se ani jednou nepokusil o obcházení soupeře (tabulka č. 12).

Tabulka č. 12: Giroud – obcházení (Albánie)

Olivier Giroud (Francie - Albánie)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
obcházení	0	0	0	0
v čelném postavení	0	0	0	0
v bočním postavení	0	0	0	0
v postavení zády k soupeři	0	0	0	0

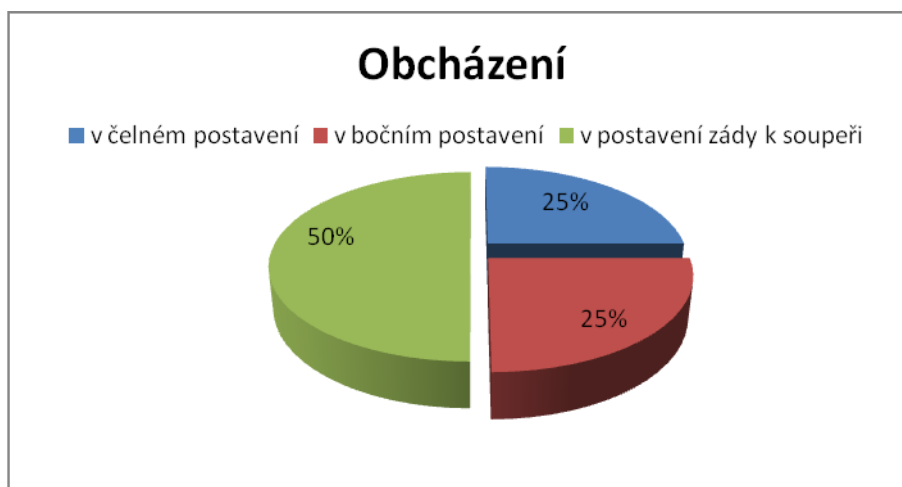
Francie – Německo

Proti Francii a tedy i Giroudovi stál mnohem silnější soupeř než v případě Albánie. Giroud se tentokrát pokusil o obcházení ve čtyřech případech, kdy byl úspěšný pouze jednou a to v bočním postavení (tabulka č. 13).

Tabulka č. 13: Giroud – obcházení (Německo)

Olivier Giroud (Francie - Německo)	četnost	úspěšné	Neúspěšné	úspěšnost v %
obcházení	4	1	3	25%
v čelném postavení	1	0	1	0%
v bočním postavení	1	1	0	100%
v postavení zády k soupeři	2	0	2	0%

V součtu obou utkání se pokusil o obcházení soupeře celkem 4 krát v poměru, který nám znázorňuje graf č. 8.

Graf č. 8: Giroud - obcházení (souhrn)

Přihrávání

Francie – Albánie

V tomto utkání přihrál sledovaný objekt celkem 11 krát s úspěšností 82%. Ve stoje přihrával celkem 5 krát a vždy úspěšně. V pohybu adresoval přihrávku dohromady 6 krát a dvakrát přihrávka nenalezla spoluhráče. Všechny přihrávky mimo jednu směřovaly zpět směrem ke své brance (tabulka č. 14).

Tabulka č. 14: Giroud – přihrávání (Albánie)

Olivier Giroud (Francie - Albánie)	četnost	úspěšné	Neúspěšné	úspěšnost v %
Přihrávání	11	9	2	82%
ve stoje	5	5	0	100%
v pohybu	6	4	2	67%
Zpět	10	8	2	80%
ve směru útoku	1	1	0	100%

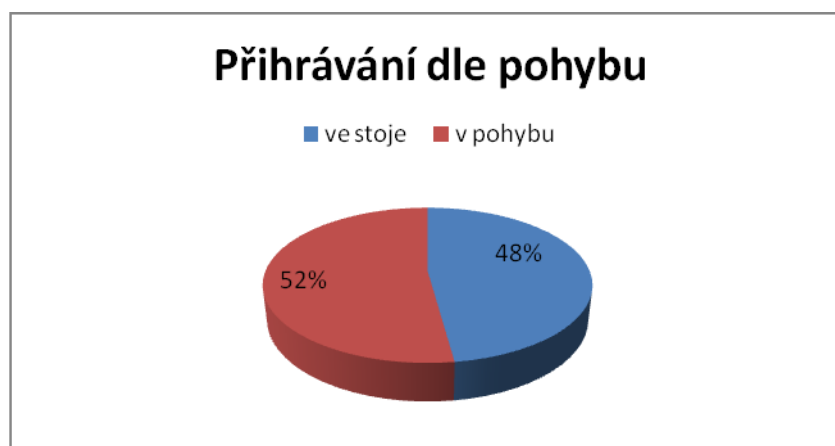
Francie - Německo

V tabulce č. 15 můžeme vidět, že v semifinálovém utkání adresoval Giroud 12 přihrávek s 50% úspěšností. Rovnoměrně měl rozdělené přihrávky v pohybu (6) a ve stoje (6). Opět převažovaly přihrávky směřující zpět k vlastní brance (8), ale již se vícekrát pokusil přihrát ve směru útoku (4), nicméně zde byla úspěšnost pouze 25%.

Tabulka č. 15: Giroud – přihrávání (Německo)

Olivier Giroud (Francie - Německo)	četnost	úspěšné	Neúspěšné	úspěšnost v %
Přihrávání	12	6	6	50%
ve stoje	6	3	3	50%
v pohybu	6	3	3	50%
Zpět	8	5	3	63%

V celkovém součtu všech přihrávek nebyla významně vyšší četnost, ať již v přihrávání ve stoje nebo v pohybu (graf č. 9). Dle grafického znázornění č. 10, stejně jako první sledovaný Lukaku, výrazně více využíval přihrávky zpět ke své brance zády k soupeři oproti přihrávkám ve směru útoku a to v celkovém poměru 78% ve prospěch přihrávek směrem zpět. Giroud se taktéž prezentuje spíše pohybem mezi stopery a moc se nezapojuje do kombinace v hloubi pole, proto převažují přihrávky směrem zpět ke své brance.

Graf. č. 9: Giroud – přihrávání dle pohybu (souhm)

Graf č. 10: Giroud – přihrávání dle směru (souhrn)

Zpracování míče

Francie - Albánie

Ke zpracování míče se sledovaný dostal celkem 6 krát, což značí o malém využívání hráče, či práci s míčem hráče pouze na jeden dotek. Výrazně převyšuje počet zpracování do pohybu (5) oproti zpracování do stoje (1). Nejvíce si zpracovával míč do pohybu do strany hřiště a to celkem 3 krát, avšak dvakrát byl v tomto případě neúspěšný (tabulka č. 16).

Tabulka č. 16: Giroud – zpracování (Albánie)

Olivier Giroud (Francie - Albánie)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
zpracování míče	6	4	2	67%
do stoje	1	1	0	100%
do pohybu	5	3	2	60%
do pohybu vpřed ve směru k soupeřově brance	1	1	0	100%
do pohybu směrem k vlastní brance	1	1	0	100%
do pohybu do strany hřiště	3	1	2	33%

Francie – Německo

Jak můžeme vidět v tabulce č. 17, tak v tomto utkání se při zpracování míče vyvaroval chyb. Do stoje si zpracoval míč 4 krát a do pohybu 5 krát. V pohybu ve směru k vlastní brance měl nejmenší četnost (1).

Tabulka č. 17: Giroud – zpracování (Německo)

Olivier Giroud (Francie - Německo)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
zpracování míče	9	9	0	100%
do stoje	4	4	0	100%
do pohybu	5	5	0	100%
do pohybu vpřed ve směru k soupeřově brance	2	2	0	100%
do pohybu směrem k vlastní brance	1	1	0	100%
do pohybu do strany hřiště	2	2	0	100%

V souhrnu za obě utkání Giroud zaznamenal 15 zpracování, kdy výrazně převládala zpracování do pohybu, což nám znázorňuje graf č. 11. Z grafu č. 12 je patrné, že častěji si zpracovával míč do strany hřiště

Graf č. 11: Giroud – zpracování dle pohybu (souhrn)

Graf č. 12: Giroud – zpracování dle směru pohybu (souhrn)

Střelba

Francie – Albánie

Dle tabulky č. 18 v tomto zápase Giroud vystřelil celkem 4 krát a pokaždé se jednalo o střelu hlavou. Jeho úspěšnost byla v tomto utkání nulová. Všechny jeho střely byly z pokutového území mimo brankové území.

Tabulka č. 18: Giroud – střelba (Albánie)

Olivier Giroud (Francie - Albánie)	četnost	úspěšné	Neúspěšné	úspěšnost v %
Střelba	4	0	4	0%
z 1. dotyku nohou	0	0	0	
z 1. dotyku hlavou	4	0	4	0%
střela po vedení míče	0	0	0	
po obejití soupeře	0	0	0	
z brankového území	0	0	0	
z pokutového území mimo brankové území	4	0	4	0%
střela mimo pokutové území	0	0	0	

Francie – Německo

Tabulka č. 19 nám ukazuje, že vystřelil celkem dvakrát a to po vedení míče jednou z pokutového území mimo brankové území a jednou mimo pokutové území. V obou případech se jednalo o střely neúspěšné.

Tabulka č. 19: Giroud – střelba (Německo)

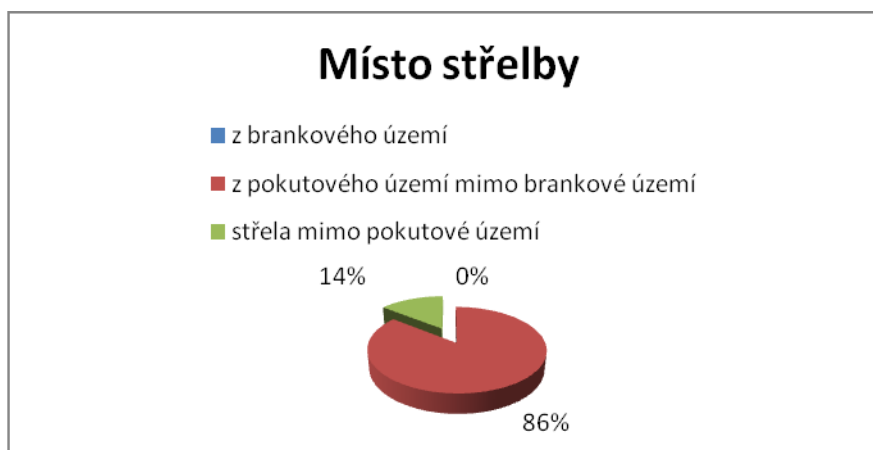
Olivier Giroud (Francie - Německo)	četnost	úspěšné	Neúspěšné	úspěšnost v %
Střelba	2	0	2	0%
z 1. dotyku nohou	0	0	0	
z 1. dotyku hlavou	0	0	0	
střela po vedení míče	2	0	2	0%
po obejití soupeře	0	0	0	
z brankového území	0	0	0	
z pokutového území mimo brankové území	1	0	1	0%
střela mimo pokutové území	1	0	1	0%

V obou zápasech se Giroud pokusil vystřelit celkem 6 krát a z toho 4 krát hlavou. Ani jednou však nebyl úspěšný, čímž tedy svému mužstvu v těchto

zápasech nepomohl. Na následujících grafech je znázorněn způsob střelby (graf č. 14) a místo, odkud sledovaný vystřelil (graf č. 15).

Graf č. 14: Giroud – způsob střelby (souhrn)

Graf č. 15: Giroud – místo střelby (souhrn)

5.1.3 Analýze hráče Robert Lewandowski

Polsko – Německo

Ve 2. zápase skupiny C narazilo Polsko na jednoho z favoritů a předpokladem mělo být vítězství právě Německa. Polsko v tomto utkání bylo favoritovi vyrovnaným soupeřem, ale utkání, i přes velké množství šancí, skončilo bez branek. Sledovaný hráč odehrál celý zápas, ale skórovat se mu nepodařilo.

Polsko - Portugalsko

I v tomto zápase Lewandowski odehrál celé utkání, které v normální hrací době skončilo 1:1. Na výsledku se sledovaný objekt podílel jednou brankou ihned v úvodu utkání. Nicméně po penaltovém rozstřelu do další fáze turnaje postoupilo Portugalsko. Lewandowski byl analyzován pouze v základní hrací době tohoto utkání kvůli přesnější analýze, kterou by 30ti minutové prodloužení mohlo zkreslit.

Obcházení

Polsko - Německo

Při sledování této herní činnosti byl Lewandowski aktivnější než ostatní sledovaní hráči. Celkem se pokusil 5 krát obejít soupeře. Jak nám tabulka č. 20 ukazuje, tak nejvíce pokusů měl při obcházení v čelném postavení, kdy byl úspěšný z 50%.

Tabulka č. 20: Lewandowski – obcházení (Německo)

Robert Lewandowski (Polsko – Něm.)	četnost	úspěšné	Neúspěšné	úspěšnost v %
obcházení	5	3	2	60%
v čelném postavení	4	2	2	50%
v bočním postavení	0	0	0	
v postavení zády k soupeři	1	1	0	100%

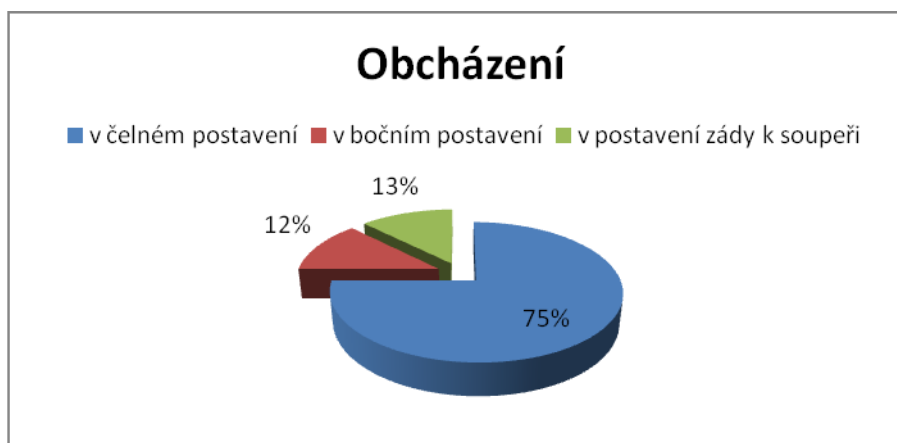
Polsko – Portugalsko

Ve vyřazovací části turnaje měl Lewandowski celkem 3 pokusy o obejít soupeře a dvakrát byl neúspěšný. Vždy se jednalo o obcházení soupeře v čelném postavení. V bočním postavení měl při jednom pokusu stoprocentní úspěšnost (tabulka č. 21).

Tabulka č. 21: Lewandowski – obcházení (Portugalsko)

Robert Lewandowski (Polsko - Por.)	četnost	úspěšné	neúspěšné	Úspěšnost v %
obcházení	3	1	2	33%
v čelném postavení	2	0	2	0%
v bočním postavení	1	1	0	100%
v postavení zády k soupeři	0	0	0	

V souhrnu sledovaných utkání byl na poměry všech sledovaných hráčů velice aktivní. Pokusil se celkem o 8 obcházení, kdy výrazně převyšovaly pokusy o obejití soupeře v čelním postavení (graf č. 15).

Graf č. 15: Lewandowski - obcházení (souhrn)

Přihrávání

Polsko – Německo

V utkání základní skupiny Lewandowski zaznamenal celkem 15 přihrávek, které rozdělil do 6 přihrávek ve stoje a 9 přihrávek v pohybu. Celkovou úspěšnost měl 33%. Zajímavé je, že významně vyšší četnost měl v přihrávání k soupeřově brance ve směru útoku (12) oproti přihrávání zpět ke své brance (3). Vše je zapsáno v tabulce č. 22.

Tabulka č. 22: Lewandowski – přihrávání (Německo)

Robert Lewandowski (Polsko – Něm.)	četnost	úspěšné	Neúspěšné	úspěšnost v %
Přihrávání	15	10	5	67%
ve stoje	6	5	1	83%
v pohybu	9	6	3	67%
Zpět	3	2	1	67%
ve směru útoku	12	9	3	75%

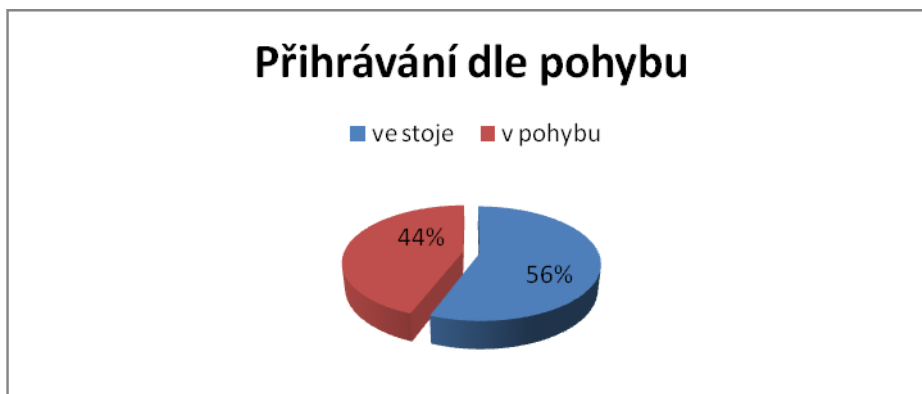
Polsko - Portugalsko

Jak je znázorněno v tabulce č. 23, tak se jeví neuvěřitelné, že oproti ostatním sledovaným hráčům a zápasům, měl Lewandowski v této herní činnosti celkem 28 přihrávek s úspěšností 86%. Je to dáno tím, že Lewandowski se více zapojuje do kombinace v hloubi pole. Často si chodí pro míče na vlastní polovinu a nepohybuje se pouze mezi stopery. V přihrávání ve stoje měl celkem 18 pokusů a v pohybu 10. Rovnoměrně měl rozdělené přihrávání ve směru útoku a směrem k vlastní brance, vždy po 14 pokusech.

Tabulka č. 23: Lewandowski – přihrávání (Portugalsko)

Robert Lewandowski (Polsko - Por.)	četnost	úspěšné	Neúspěšné	Úspěšnost v %
Přihrávání	28	24	4	86%
ve stoje	18	15	3	83%
v pohybu	10	9	1	90%
Zpět	14	14	0	100%
ve směru útoku	14	10	4	71%

V souhrnu obou zápasů, ve kterých byl objekt sledován, jak nám ukazuje graf č. 16, převážila herní činnost přihrávání ve stoje (56%) oproti přihrávání v pohybu (44%). Dle grafického znázornění č. 17 u Lewandovského významně převažuje přihrávání ve směru útoku. V tomto atributu se liší od prvních dvou sledovaných, kteří více využívali přihrávky zpět ke své brance. Je to dáno větším akčním radiusem jeho pohybu a přebírání míče již na své polovině.

Graf. č. 16: Lewandowski – přihrávání dle pohybu (souhrn)

Graf č. 17: Lewandowski – přihrávání dle směru (souhrn)

Zpracování míče

Polsko - Německo

Při zpracování míče Lewandowski byl velice úspěšný, protože ztratil nebo špatně zpracoval pouze dva přijímané míče z 18 pokusů. Do stoje si zpracoval míč celkem 10 krát a do pohybu 8 krát. Ze všech pokusů při zpracování do pohybu nejvíce využil zpracování do strany hřiště (4) (tabulka č. 24).

Tabulka č. 24: Lewandowski – zpracování (Německo)

Robert Lewandowski (Polsko – Německo)	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
zpracování míče	18	16	2	89%
do stoje	10	10	0	100%
do pohybu	8	6	2	75%
do pohybu vpřed ve směru k soupeřově brance	3	2	1	67%
do pohybu směrem k vlastní brance	1	0	1	0%
do pohybu do strany hřiště	4	4	0	100%

Polsko – Portugalsko

Už z analýzy přihrávání z tohoto utkání bylo patrné, že Lewandowski byl po celé utkání velice aktivní. Připsal si celkem 29 zpracování a byl neúspěšný pouze jedenkrát. Tentokrát převážilo zpracování do pohybu (16) oproti zpracování do stoje (13). Opět při zpracování do pohybu nejvíce využíval zpracování do strany hřiště (7) (tabulka č. 25).

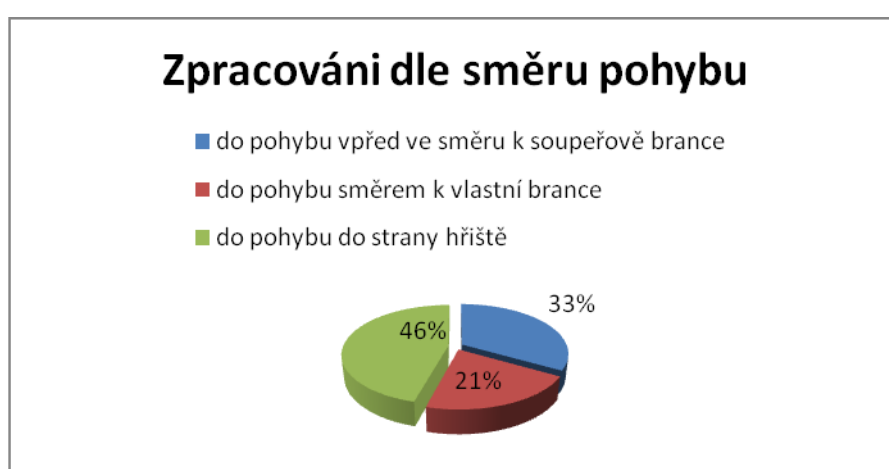
Tabulka č. 25: Lewandowski – zpracování (Portugalsko)

Robert Lewandowski (Polsko - Portugalsko)	četnost	úspěšné	neúspěšné	Úspěšnost v %
zpracování míče	29	28	1	97%
do stoje	13	13	0	100%
do pohybu	16	15	1	94%
do pohybu vpřed ve směru k soupeřově brance	5	4	1	80%
do pohybu směrem k vlastní brance	4	4	0	100%
do pohybu do strany hřiště	7	7	0	100%

V souhrnu za obě utkání Lewandowski zaznamenal v poměru oproti ostatním sledovaným objektům neuvěřitelných 47 zpracování, kdy nebyl zaznamenán výrazný rozdíl ve zpracování do pohybu či do stoje (graf č. 18). Při zpracování do pohybu významně převažovala četnost zpracování do strany hřiště (graf č. 19).

Graf č. 18: Lewandowski – zpracování dle pohybu (souhrn)

Graf č. 19: zpracování dle směru pohybu (souhrn)

Střelba

Polsko – Německo

Tabulka č. 26 nám uvádí, že Lewandowski se dokázal propracovat v utkání ke dvěma střelám na bránu, ale úspěšný nebyl a gól nevsítil.

Tabulka č. 26: Lewandowski – střelba (Německo)

Robert Lewandowski (Polsko - Německo)	četnost	úspěšné	Neúspěšné	úspěšnost v %
Střelba	2	0	2	0%
z 1. dotyku nohou	1	0	1	0%
z 1. dotyku hlavou	0	0	0	
střela po vedení míče	0	0	0	
po obejití soupeře	1	0	1	0%
z brankového území	0	0	0	
z pokutového území mimo brankové území	1	0	1	0%
střela mimo pokutové území	1	0	1	0%

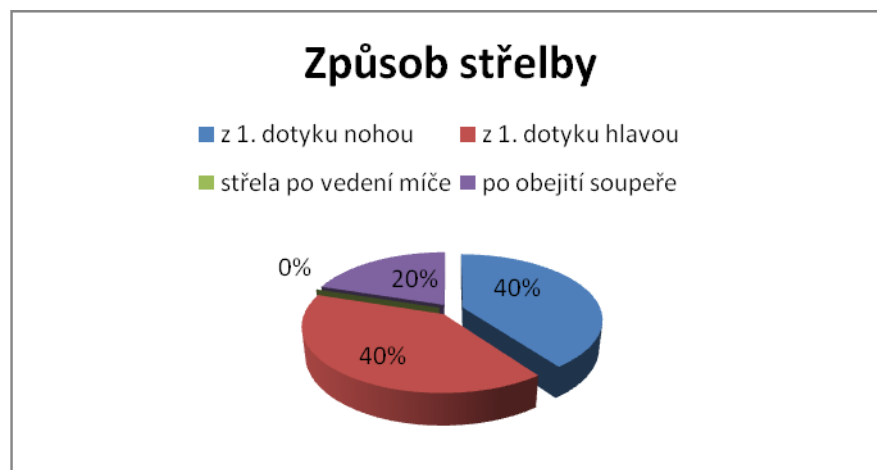
Polsko – Portugalsko

V tabulce č. 27 je zaznamenána četnost střel v tomto zápase, kde měl Lewandowski celkem 4 pokusy, všechny z pokutového území mimo brankové území a jednou byl úspěšný z prvního dotyku nohou.

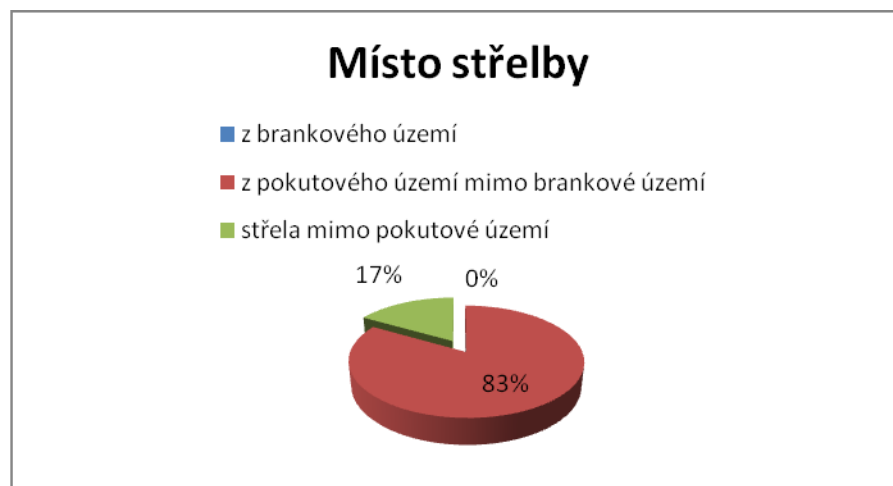
Tabulka č. 27: Lewandowski – střelba (Portugalsko)

Robert Lewandowski (Polsk. - Por.)	četnost	úspěšné	Neúspěšné	úspěšnost v %
Střelba	4	1	3	25%
z 1. dotyku nohou	1	1	0	100%
z 1. dotyku hlavou	2	0	2	0%
střela po vedení míče	0	0	0	
po obejití soupeře	1	0	1	0%
z brankového území	0	0	0	
z pokutového území mimo brankové území	4	1	3	25%
střela mimo pokutové území	0	0	0	

Ve sledovaných zápasech vystřelil Lewandowski celkem 6 krát, nejvíce shodně z 1. dotyku nohou i hlavou (graf č. 20). Dle grafu č. 21 v 83% střílel z pokutového území mimo brankové území.

Graf č. 21: Lewandowski – způsob střelby (souhrn)

Graf č. 22: Lewandowski – místo střelby (souhrn)

5.2 Celkové výsledky všech sledovaných hráčů ve sledovaných IHČ.

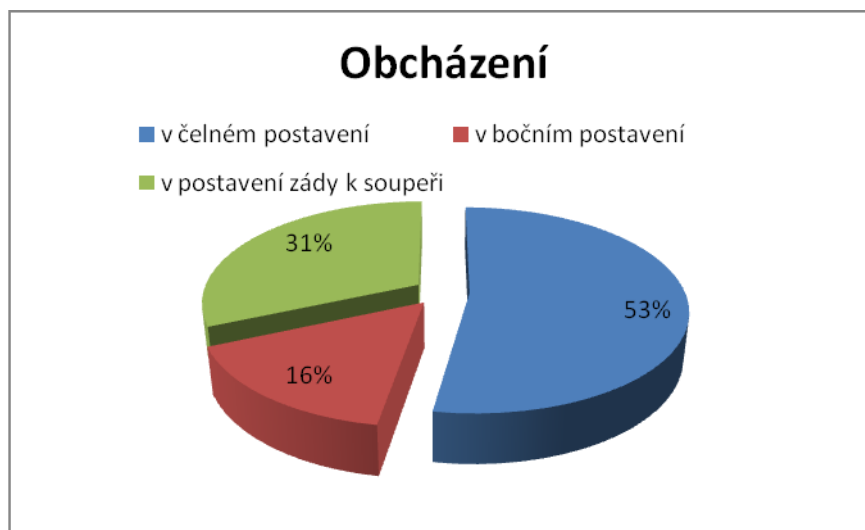
V této kapitole se budu věnovat souhrnu jednotlivých individuálních herních činností všech tří sledovaných hráčů. Tyto jsem sledoval a zaznamenával a sjednotím je. Pak dle grafických znázornění zjistím, které individuální herní činnosti u takto špičkových hráčů převažují, a na které by se případně měla zaměřit tréninková jednotka při výchově mládeže.

5.2.1 Herní činnost obcházení

V tabulce č. 28 vidíme, že celkem bylo zaznamenáno 19 pokusů o obcházení soupeře s úspěšností 47 %. Dle grafu č. 23 nejvyšší četnost vykazuje obcházení soupeře v čelném postavení (53%). Naopak minimální četnost je v postavení zády k soupeři (16%).

Tabulka č. 28: souhrn všech sledovaných hráčů – obcházení

Souhrn	četnost	úspěšné	neúspěšné	úspěšnost v %
Obcházení	19	9	10	47%
v čelném postavení	10	4	6	40%
v bočním postavení	3	2	1	66%
v postavení zády k soupeři	6	3	3	50%

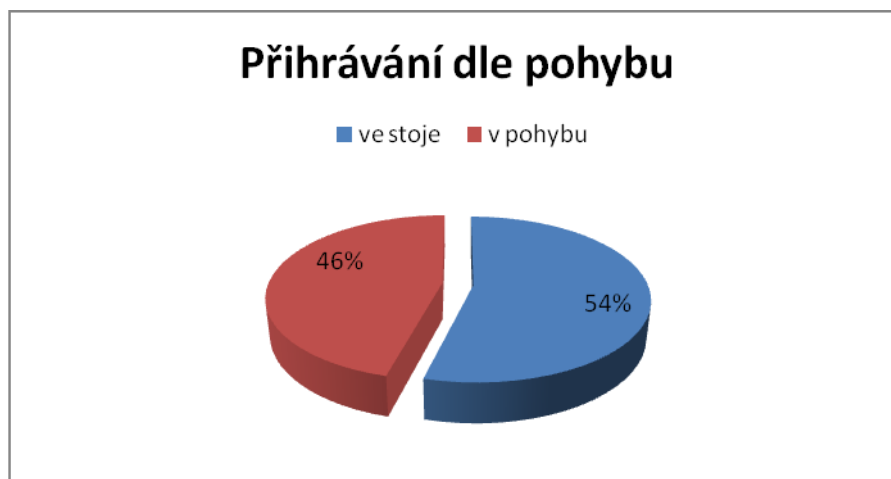
Graf č. 23: souhrn všech sledovaných hráčů - obcházení

5.2.2 Herní činnost přihrávání

V souhrnu za sledovaných zápasů jsem zaznamenal celkem 98 přihrávek s úspěšností 81% (tabulka č. 29). V přihrávání v pohybu a ve stoje nebyl v četnosti tak významný rozdíl (graf č. 24). Nejčastěji směřovaly přihrávky zpět k vlastní brance (62%) nežli přihrávky ve směru útoku (38%) (graf č. 25).

Tabulka č. 29: souhrn všech sledovaných hráčů - přihrávání

Souhrn	četnost	Úspěšné	neúspěšné	Úspěšnost v %
Přihrávání	98	79	19	81%
ve stoje	53	44	9	83%
v pohybu	45	36	9	80%
Zpět	61	53	8	87%
ve směru útoku	37	27	10	73%

Graf č. 24: souhrn všech sledovaných hráčů – přihrávání dle pohybu

Graf č. 25: souhrn všech sledovaných hráčů – přihrávání dle směru

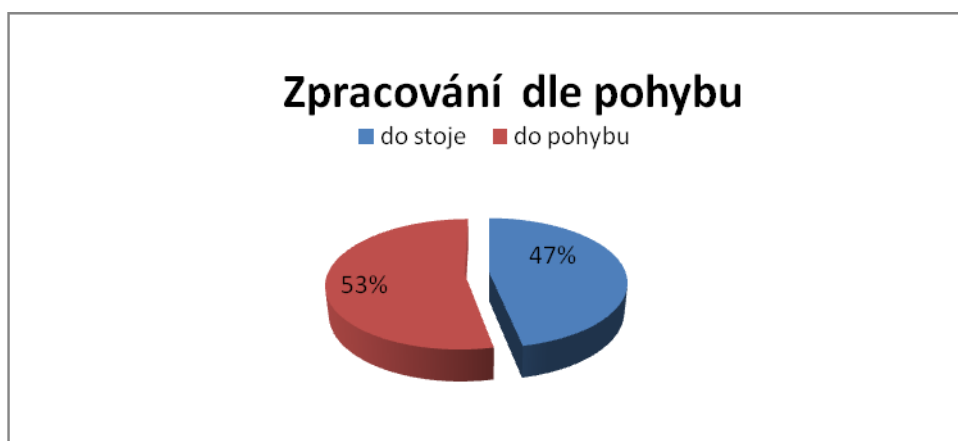
5.2.3 Herní činnost zpracování

Celkové porovnání zpracování nalezneme v tabulce č. 30, kde je zřejmé, že došlo celkem k 90 zpracováním míče, z toho 42 do pohybu a 48 do stoje. Nejvíce zpracován v rámci pohybu je vedeno do strany hřiště (20). V grafu č. 26 je znázorněn poměr zpracování do pohybu a poměr zpracování do stoje. Nedošlo zde k významně většímu poměru, rozdíl je celkově v šesti procentech, kdy převyšuje zpracování do pohybu (53%). V grafu č. 27 je znázorněno rozdělení zpracování do pohybu, kdy převyšuje se 42% zpracování do stran hřiště nad

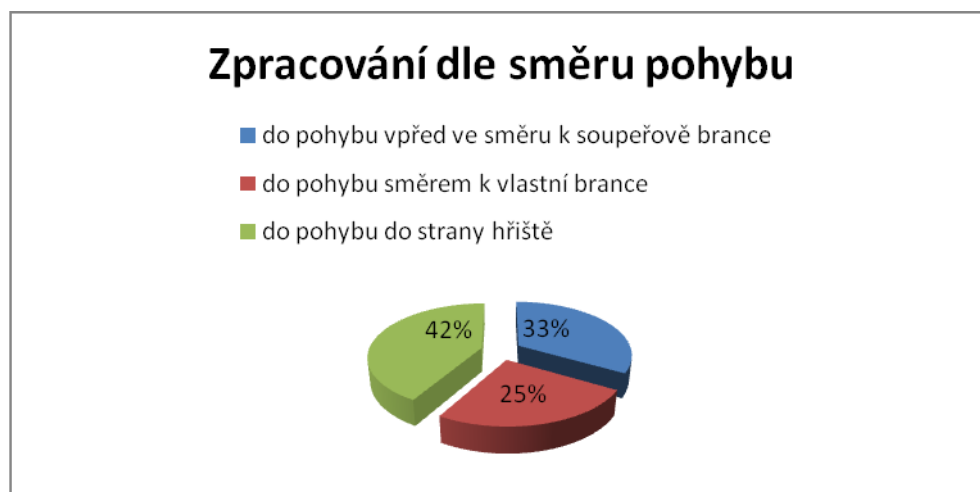
zpracováním do pohybu vpřed (33%). Nejmenší procentuální zastoupení má zpracování zpět ve směru ke své brance (25%).

Tabulka č. 30: souhrn všech sledovaných hráčů – zpracování

Souhrn	četnost	úspěšné	neúspěšné	Úspěšnost v %
zpracování míče	90	85	5	94%
do stoje	42	42	0	100%
do pohybu	48	43	5	90%
do pohybu vpřed ve směru k soupeřově brance	16	14	2	88%
do pohybu směrem k vlastní brance	12	11	1	92%
do pohybu do strany hřiště	20	18	2	90%

Graf č. 26: souhrn všech sledovaných hráčů – přihrávání dle pohybu

Graf č. 27: souhrn všech sledovaných hráčů – zpracování dle směru pohybu

5.2.4 Herní činnost střelba

V průběhu šesti zápasů dokázali sledovaní hráči vystřelit celkem 16 krát a z toho byli třikrát úspěšní. V tabulce č. 31 je zaznamenáno, jakým způsobem vystřelili. V grafu č. 28 je zaznamenán způsob provedení střelby, kdy největší četnost střelby je u střelby z prvního dotyku hlavou 58%. Nejmenší četnost je zaznamenána u střelby po obcházení soupeře (8%). Z grafu č. 29 je patrné, že mnohem vyšší četnost měla střelba z pokutového území mimo brankové území (81%). Naopak z brankového území nebyl zaznamenán ani jeden střelecký pokus. V 19ti procentech byla provedena střelba mimo pokutové území.

Tabulka č. 31: souhrn všech sledovaných hráčů – střelba

Souhrn	četnost	úspěšné	neúspěšné	Úspěšnost v %
Střelba	16	3	13	19%
z 1. dotyku nohou	2	1	1	50%
z 1. dotyku hlavou	7	0	7	0%
střela po vedení míče	2	0	2	0%
po obejití soupeře	1	0	1	0%
z brankového území	0	0	0	
z pokutového území mimo brankové území	13	2	11	15%
střela mimo pokutové území	3	1	2	33%

Graf č. 28: souhrn všech sledovaných hráčů – způsob střelby

Graf č. 29: souhrn všech sledovaných hráčů – místo střelby

6 DISKUSE

V bakalářské práci jsem se snažil zanalyzovat herní činnosti jednotlivce. Pro tuto analýzu jsem si vybral tři hrotové útočníky (Lukaku, Giroud, Lewandowski) a každého z nich jsem sledoval v jednom utkání základní skupiny a v jednom utkání vyřazovací části ME 2016 ve Francii. Všichni tři hráči svými výkony přispěli k týmovému výkonu. Francie s Giroudem se dostala až do finále, kde následně prohrála s týmem Portugalska. Mezi individuálními herními činnostmi, které jsem sledoval, bylo logicky nejvíce zastoupeno zpracování a přihrávání. Naopak v menším poměru bylo zastoupeno obcházení soupeře a střelba. Tito tři hráči dohromady vstřelili pouze tři branky, a to ve dvou zápasech ze šesti možných. Dvakrát se prosadil Lukaku.

Díky získaným hodnotám jsem byl velice překvapen z některých výsledků, kterých sledovaní hráči v průběhu utkání dosáhli. Nejvíce jsem byl zaskočen kvalitním provedením zpracování při vysoké úspěšnosti 94 %. Například Romelu Lukaku měl stoprocentní úspěšnost, což na tak vysoké úrovni při rychlém ataku soupeřů a časové tísni je obdivuhodné. Poněkud zklamán jsem počtem pokusů střelby. Hráči dohromady vyprodukovali 16 pokusů. Taktéž jsem se domníval, že hráči budou mít větší četnost obcházení soupeře. Ale například Giroud v zápase proti Albánii, nebyl schopen vyprodukovat ani jeden pokus o obejití soupeře.

Hlavním cílem bakalářské práce byla analýza individuálního herního výkonu hráče na postu hrotového útočníka v průběhu ofenzivní části hry. K tomuto účelu jsem vytvořil záznamový arch, do kterého jsem zapisoval sledované jevy. Pro tuto práci jsem si tedy stanovil celkem 4 hypotézy, na které se nyní zaměřím a zkusím vysvětlit zjištěná data sledovaných jevů.

Hypotéza č. 1

Předpokládáme významně vyšší procento zpracování míče v postavení zády k brance soupeře v porovnání s postavením čelem k brance soupeře.

Hypotéza nepotvrzena

Musím podotknout, že tady mě výsledek analýzy velice překvapil. Již ze samotného postavení hrotového útočníka, který se převážnou část zápasu pohybuje na hranici mezi stopery zády k soupeřově brance a nemá tolik prostoru pro zpracování míče dopředu a do strany, bych předpokládal, že významně vyšší četnost zpracování bude skutečně ve směru ke své brance. Toto se však nepotvrdilo. Nejvyšší zastoupení mělo zpracování do strany hřiště, a to ve výši 43%. Při zpracování ve směru útoku k soupeřově brance byla četnost 33% a nejnižší četnost mělo paradoxně zpracování zády k soupeři ve směru k vlastní brance, pouhých 25 %. Výsledek je však ovlivněn tím, že 47% všech zpracování bylo zpracováno do stoje a já jsem vycházel pouze ze zpracování v pohybu, aby bylo zřejmé, kam útočník míč zpracovává.

Hypotéza č. 2

Předpokládáme významně vyšší procento přihrávek směřujících zpět k vlastní brance s porovnáním s přihrávkami směrem k brance soupeře.

Hypotéza potvrzena

Zde jsem vycházel opět z vysokého postavení jediného hrotového útočníka mezi stopery soupeře. Ten se po většinu času v utkání snaží udržet a sklepávat míč pro své spoluhráče, kteří jej v útoku doplňují. Z celkového počtu přihrávek (98) jich 68 % směřovalo zpět ke své brance. Dle zjištěných výsledků je patrné, že přihrávkami zpět dosáhli hráči úspěšnosti 87% oproti přihrávání ve směru útoku, kdy dosáhli nižší úspěšnosti (73%). Přihrávka ve směru útoku je více

riziková, než u přihrávky zpět ke své brance, a proto se domnívám, že hráči většinou volí možnost přihrát zpět svému spoluhráči, než vymýšlet finální nebo podobnou přihrávku ve směru útoku. Na takovou přihrávku již nemají tolik prostoru a času a mohlo by dojít ke ztrátě míče.

Hypotéza č. 3

Předpokládáme významně vyšší procento střel z pokutového území mimo brankové území v porovnání se střelami z brankového území.

Hypotéza potvrzena

V této herní činnosti byl výsledek jednoznačný. Všichni sledovaní hráči za 6 utkání, ve kterých nastoupili, dokázali vyprodukovat celkem 16 střeleckých pokusů, z nichž 13 vystřelili z pokutového území mimo brankové území. Třikrát vystřelili mimo pokutové území. V celkovém výsledku vystřelili v 81% z pokutového území mimo brankové území a v 19% mimo pokutové území. Ze strany útočnicků jsme nezaznamenali ani jednu střelu z brankového území. Tato hypotéza by však mohla být zavádějící vzhledem k nízké četnosti individuální herní činnosti – střelby.

Hypotéza č. 4

Předpokládáme významně vyšší procento obcházení z postavení zády k soupeři v porovnání s čelním obcházením.

Hypotéze nepotvrzena

V této hypotéze jsem předpokládal vyšší procento obcházení z postavení zády k soupeři v porovnání s čelním obcházením a to z toho důvodu, že hrotový útočník se pohybuje většinu hrací doby mezi stopery soupeře a míč od spoluhráčů přijímá zády k soupeřově brance, přičemž jej obránci atakují zezadu. Nicméně

dle zjištěných poznatků se tato hypotéza nepotvrdila. Hlavním důvod vidím v tom, že hrotový útočník, když přijímal míč zády ve směru útoku, tak si situaci nijak nekomplikoval a v podstatě ihned míč odevzdal svému spoluhráči. Jelikož tyto situace byly nejčastějším jevem, vykazoval sledovaný hráč minimum obcházení zády k soupeři. Dalším důvodem může být to, že útočící hráč, který je čelem k soupeři, má více možností, jak jej oklamat a obejít, než při obcházení z postavení zády k soupeři. Má přesný přehled o tom, kde a jak se obránce pohybuje. Dalším faktorem, který přispívá k větší četnosti obcházení soupeře z čelního postavení, může být výhoda rychlejšího pohybu útočníka vůči obránci oproti postavení zády k soupeři. Možná právě proto se útočník vícekrát pokusí obránce obejít v čelním postavení, neboť má větší šanci na úspěch. Při obcházení zády k soupeři je předpoklad, že hráč přijímá přihrávku od spoluhráče, stojí nebo jde proti míči a obránce jej vytlačuje pryč z prostoru, kde míč přijímá. Hráč tedy jde s míčem zpět ke své brance, takže minimalizuje možnost obejít soupeře ve směru útoku. V celkovém součtu u této hypotézy bylo zaznamenáno celkem 19 pokusů o obcházení soupeře. Pro mne je tak malé číslo překvapením, jelikož se v průměru jedná jen o 3 pokusy o obejít soupeře na zápas. V čelním postavení se útočníci v 53% pokusili obejít soupeře, což je významně vyšší procento než u obcházení v postavení zády k soupeři (31%) a u obcházení v bočním postavení k soupeři (16%). Tímto se nám tedy hypotéza nepotvrdila.

7 ZÁVĚR

Z výsledků bakalářské práce je patrné, že diagnostika, ať již týmového výkonu nebo individuálního herního výkonu, je velice důležitá pro práci trenéra. V současné době se již i televizní diváci mohou dostat k zajímavým statistikám a analýzám v průběhu a na konci utkání. Například u týmového herního výkonu se jedná o statistiku držení míče, celkový počet uběhnutých metrů všech hráčů týmu a podobně. U individuálních statistik se například jedná o procento úspěšných přihrávek, počet uběhnutých kilometrů atd. Toto by však v trenérské praxi bylo nedostačující. V dnešní moderní době trenéři využívají různé diagnostické prostředky. Jedním z nich by mohl být systém Castrol, kde pracují odborníci na analýzu dat, kteří využívají nejnovější sledovací technologii na zachycení dat o každém hráči.

Výsledky, které jsem zaznamenal při analýze jednotlivých hráčů, mě v některých ohledech překvapily. V dnešním tréninkovém procesu se neustále tlačí na to, aby hráč dokázal obejít protihráče, a tomu se také přizpůsobuje tréninkový proces. Nicméně dle zjištěných výsledků musím konstatovat, že v případě hrotových útočnicků, které jsem sledoval, docházelo k pokusům o obejít soupeře minimálně. Možná by bylo dobré například v dorostenecké kategorii již přizpůsobit trénink individuální pozici hráče. Hrotový útočník nepotřebuje tolik trénovat obcházení soupeře, jelikož špičkoví hráči na tomto postu v současné době tuto individuální herní činnost využívají minimálně. Naopak je potřeba připravit trénink tak, aby tito hráči na postu hrotového útočníka měli výborné zpracování, krytí míče a přihrávku. Nutností je samozřejmě kvalitní zakončení, jelikož dle výsledků z této práce je zřejmé, že do zakončení se dostanou minimálně. Proto by bylo dobré, aby hráči své šance využívali s co možná největší úspěšností.

Směrem k mládežnické kategorii z výsledků této práce vyplývá, že trenéři těchto kategorií by neměli diagnostiku podceňovat, ba naopak by měla být každodenní součástí jejich trenérského řemesla. Na základě provedení takovýchto analýz by trenéři měli připravovat tréninkové plány pro své svěřence na zdokonalení určitých herních dovedností, které jsou předností na určitých postech.

Domnívám se, že přistoupení k takovému způsobu tréninku, kdy se již zaměřujeme na určité posty v rámci například skupinového nebo individuálního tréninku, by mělo docházet až v dorostenecké kategorii. Pro lepší vývoj je vhodné, aby se v žákovských kategoriích přistupovalo k univerzálnosti. Tím by hráči do budoucna lépe poznali a pochopili, jak na kterém postu hrát. Tak by se rozvíjeli i jejich taktické dovednosti v rámci výkonu celého mužstva. Dalo by se říci, že v současné době naši hráči na postu hrotového útočníka zaostávají za světovou elitou. Je to dáno tím, že při minulých úspěších naší reprezentace, podobně jako v hokeji, jsme při výchově mladých hráčů zaspali a domnívali jsme se, že se hráči budou profilovat sami. Nicméně v dnešní době tomu tak není a tréninkový proces se již zkvalitňuje. Jako příklad by mohl být třeba Patrik Schick, kterého sledují všechny velkokluby Evropy. Avšak na další podobně kvalitní mladé hrotové útočníky si budeme ještě muset počkat.

8 SEZNAM LITERATURY

BANGSBO Jens a PEITERSEN Birger. *Offensive soccer tactics*. Champaign, IL: Human Kinetics, 2004, 209 s. ISBN 0-7360-0309-6.

BAUER, Gerhard. *Hrajeme fotbal. 2.*, přeprac. vyd. České Budějovice: Kopp, 2006. Průvodce sportem. ISBN 807232277X.

BEDŘICH, Ladislav. *Fotbal: rituální hra moderní doby*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-3927-2.

BESWICK, Bill. *Focused for soccer: [how to win the mental game]*. 2nd ed. Champaign, IL: Human Kinetics, c2010. ISBN 9780736084116.

BUZEK, Mario, Milan NAVARA a Oldřich ONDŘEJ. *Základy kopané*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1972.

BUZEK, Mario. *Trenér fotbalu "A" UEFA licence: 1.díl - obecné kapitoly : (učební texty pro vzdělávání fotbalových trenérů)*. Praha: Olympia, 2007. ISBN 9788073760328.

DOVALIL, Josef. *Výkon a trénink ve sportu. 2. vyd.* Praha: Olympia, 2005. ISBN 80-7033-928-4.

FAJFER, Zdeněk. *Trenér fotbalu mládeže (6-15 let)*. Praha: Olympia, 2005. ISBN 8070339330.

FEJK, František. *Analýza individuálního herního výkonu krajního ofenzivního záložníka ve fotbale* [online]. 2015 [cit. 2017-08-10]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/139962>. Vedoucí práce Jakub Kokštejn.

HAMADA, Martin. *Analýza individuálního herního výkonu ofenzivního středního středového hráče ve fotbale* [online]. 2013 [cit. 2017-08-10]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/102741>. Vedoucí práce Jakub Kokštejn.

CHOUTKA, Miroslav. *Základy specializace v kopané: učební texty pro DS TŠ - kopaná*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1968.

KINDERSLEY, Dorling. *Football skills: key tips and techniques to improve your game*. London: Dorling Kindersley limited, 2011. ISBN 1405349921.

KIRKENDALL, Donald T. *Soccer anatomy*. Champaign, IL: Human Kinetics, c2011. ISBN 978-0-7360-9569-3.

KOCÁB, J. *Historický vývoj herního rozestavení* [online]. 2016 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: <http://soccer24365.blogspot.cz/2016/08/historicky-vyvoj-herniho-rozestaveni.html>

KOLLATH, Erich. *Fotbal: technika a taktika hry*. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 8024713365.

NAVARA, Milan, Oldřich ONDŘEJ a Mario BUZEK. *Kopaná: teorie a didaktika*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. Učebnice pro vysoké školy.

PSOTTA, Rudolf. *Fotbal: kondiční trénink : moderní koncepce tréninku, principy, metody a diagnostika, teorie sportovního tréninku*. Praha: Grada, 2006. ISBN 8024708213.

PRANČL, Karel. *Analýza individuálního herního výkonu* [online]. 2007 [cit. 2017-08-10]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/59611>. Vedoucí práce Mario Buzek.

PROCHÁZKA, Luděk a Mario BUZEK. *Moderní obrana*. Praha: G.D.K. Sport M., 2003. ISBN 8086783006.

SÜSS, Vladimír a Jaroslav BUCHTEL. *Hodnocení herního výkonu ve sportovních hrách*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 9788024616803.

TÁBORSKÝ, František. *Základy teorie sportovních her: učební text pro bakalářské studium*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2007. ISBN 80-86317-48-X

TOMAJKO, D. *Diagnostika ve sportovních hrách* [online]. [cit. 2017-07-23] Dostupné z: <http://slideplayer.cz/slide/2751671/>.

VANĚK, Karel. *Malá encyklopedie fotbalu*. Praha: Olympia, 1984.

VOTÍK, Jaromír. *Trenér fotbalu "B" UEFA licence*. Vyd. 2. Praha: Olympia, 2005. ISBN 8070339217.

VOTÍK, Jaromír a Jiří ZALABÁK. *Trenér fotbalu "C" licence: (učební texty pro vzdělávání trenérů okresních fotbalových svazů)*. 3., upr. vyd. Praha: Olympia, 2006. ISBN 80-7033-962-4.

VOTÍK, Jaromír. *Fotbal: trénink budoucích hvězd*. Druhé, doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0029-3.

Ostatní internetové zdroje:

<https://www.football-bible.com/>

<http://www.uefa.com/uefaeuro/news/newsid=2381066.html>

<https://www.whoscored.com/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Association_football_positions